

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ με αντικείμενο την εξέταση των επιπτώσεων στο δικαστικό σύστημα της εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης (artificial intelligence).

Πρακτικό της τηλεσυνεδρίασης της 28ης Μαΐου 2024

Σήμερα, 28 Μαΐου 2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 15:00 συνήλθε σε τηλεσυνεδρίαση, η Διαρκής Επιστημονική Επιτροπή με αντικείμενο την εξέταση των επιπτώσεων στο δικαστικό σύστημα, της εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης (Artificial Intelligence), η οποία συστάθηκε και συγκροτήθηκε με τις υπ' αριθμ. 8056/5-2-2019 (ΦΕΚ τ. Β', 431/14.2.2019), 22522/18.3.2019 (ΦΕΚ τ. Β', 1040/28.3.2019) και 11328 οικ./9.3.2021 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, Δ.Α.Δ. (ΦΕΚ τ. Β', 1112/22.3.2021) αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης και ανασυγκροτήθηκε με την με την 56354 οικ./28.11.2023 (ΦΕΚ Β7065/15.12.2023) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν τα εξής μέλη της Επιτροπής:

1. Κωνσταντίνος Κουσούλης, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας (Πρόεδρος Επιτροπής)
2. Χρήστος Παπανικολάου, Σύμβουλος Επικρατείας (τακτικό μέλος)
3. Χάιδω Ευαγγελίου, Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας (αναπληρωματικό μέλος)
4. Νικόλαος Νικολάκης, Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας (τακτικό μέλος)
5. Παναγιώτης Λυμπερόπουλος, Αρεοπαγίτης (τακτικό μέλος)
6. Ιωάννης Ανδρουτσόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (τακτικό μέλος)
7. Βασιλική Αθανάσογλου, δικηγόρος Αθηνών και Ντύσελντορφ, (τακτικό μέλος)
8. Αικατερίνη Κωνσταντίνου, Δικηγόρο Θεσσαλονίκης (αναπληρωματικό μέλος)
9. Μαρία Τούλα, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης, (τακτικό μέλος)
10. Βασίλειος-Μιχαήλ Καρακατζούνης, δικηγόρος Αθηνών (τακτικό μέλος)
11. Γεώργιος Καρβέλης, συνεργάτης του Υπουργού Δικαιοσύνης (τακτικό μέλος)
12. Ηλίας Λυμπερόπουλος του Νικολάου, δικαστικός υπάλληλος του Πρωτοδικείου Αθηνών (τακτικό μέλος)
13. Θεόδωρος Παπαδόπουλος, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (αναπληρωματικό μέλος)

14. Επαμεινώνδας Τρουλινός, Πρόεδρος Πρωτοδικών Διοικητικών Δικαστηρίων και Πρόεδρος της Κεντρικής Οργανωτικής Επιτροπής της Γενικής Επιτροπείας για την παρακολούθηση του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (αναπληρωματικό μέλος)
15. Αγγελική Παπαναγιώτου-Λέζα, Αντεπίτροπος Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων (τακτικό μέλος).
16. Θάλεια Κυριακίδη, Πρόεδρος Πρωτοδικών Αθηνών (τακτικό μέλος).
17. Ιωάννης Βάγιας, Πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (τακτικό μέλος)
18. Σάββας Τεγόπουλος του Γεωργίου, συνεργάτης του Υπουργού Δικαιοσύνης (αναπληρωματικό μέλος).
19. Χριστόφορος Ζαρκάδας του Γεωργίου, Προϊστάμενος του Τμήματος Διαλειτουργικότητας και Οριζοντίων Δράσεων ΤΠΕ της Κεντρικής Υπηρεσίας
20. Κωνσταντίνα Χατζή του Χαραλάμπους, Προϊσταμένη του Τμήματος Συντονισμού Δημοσίων Πολιτικών της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης.
21. Θεοδώρα Σπανού, υπάλληλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και γραμματέας της επιτροπής.

Στη συνεδρίαση προσκλήθηκαν και παρέστησαν εκ μέρους των αντίστοιχων ομάδων παρακολούθησης έργων οι Σύμβουλοι Επικρατείας Μ. Τριπολιτσιώτη και Ε. Σκούρα, ο Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου Δ. Τσακανίκας και η Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Κ. Σκούρα.

Επίσης παρέστησαν εκπρόσωποι:

- α) από πλευράς ΟΣΔΔΥ ΔΔ για την εταιρία UniSystems ο κ. Ν. Ασημάκης, για το Ερευνητικό Κέντρο ΑΘΗΝΑ (συνεργάτης UniSystems στο έργο ΟΣΔΔΥΔΔ) ο κ. Βασίλης Κατσούρος και ο κ. Προκόπης Προκοπίδης,
- β) από πλευράς ΟΣΔΔΥ ΠΠ για την εταιρία Netcompany οι Ιωάννης Μελιανός, Αλέξανδρος Δημόπουλος, Ιωάννης Καδδάς, Παναγιώτης Καδδάς και Ιωάννης Καπετανγεώργης.

Δεν παρέστησαν, παρότι προσκλήθηκαν, εκπρόσωποι της Ομάδας Παρακολούθησης Έργου για το έργο ΟΣΔΔΥ ΠΠ και εκπρόσωποι της εταιρίας QnR, αναδόχου του έργου «Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) για τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

Ημερήσια διάταξη: Ολοκληρωμένα Συστήματα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων και Εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης

1. Αναβάθμιση και επέκταση λειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) - ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Β' Φάση (Ταμείο Ανάκαμψης, Έναρξη Έργου: Αρχές 2023, Λήξη Έργου: 2026)
 - Χρήση ΤΝ στην ανωνυμοποίηση δικαστικών αποφάσεων
 - Χρήση ΤΝ σε υποθέσεις μικροδιαφορών (μέχρι ενός συγκεκριμένου ποσού)
2. Ψηφιακή Αναβάθμιση Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (ΕΣΠΑ, Έναρξη Έργου: Αρχές 2023, Λήξη Έργου: 2026)
 - Χρήση ΤΝ στην ανωνυμοποίηση δικαστικών αποφάσεων
 - Χρήση ΤΝ στην περίληψη δικαστικών αποφάσεων και τη δημιουργία λέξεων-κλειδιών
3. Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) για τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ταμείο Ανάκαμψης, Έναρξη Έργου: Αρχές 2023, Λήξη Έργου: 2025)
 - Χρήση ΤΝ στην ανωνυμοποίηση δικαστικών πράξεων και αποφάσεων
 - Χρήση ΤΝ στην υποστήριξη της παραγωγής, ανάλυσης και οργάνωσης πληροφοριών σε συγκεκριμένες ροές εργασιών
 - Χρήση ΤΝ στους ελέγχους αυτοματοποιημένων διαδικασιών πληρωμής

Στην αρχή έλαβε τον λόγο ο **Πρόεδρος Κ. Κουσουλής**, ο οποίος ευχαρίστησε τους παρισταμένους για την παρουσία τους. Επισήμανε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δικαιολογημένη με επίκληση «φόρτου εργασίας» η απουσία εκπροσώπων της εταιρίας, η οποία έχει αναλάβει το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Δημ. Τσακανίκας (Ελεγκτικό Συνέδριο): Για το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελεί πρώτηιστη προτεραιότητα η εταιρία που έχει αναλάβει την υλοποίηση του ΟΠΣ του ΕΛΣΥΝ στο πλαίσιο του έργου ejustice να υλοποιήσει τις εργασίες του έργου χωρίς καμία απόκλιση από τους όρους και τα χρονοδιαγράμματα της σύμβασης. Ως εκ τούτου, η περίοδος αυτή είναι εξαιρετικά δύσκολη, διότι η ανάδοχος εταιρία πράγματι καλείται σε λιγότερο από ένα μήνα από τώρα να παραδώσει το σύνολο των ειδικών (customized) λειτουργικών εφαρμογών του ΟΠΣ, με συνέπεια να διενεργεί όλο αυτό το διάστημα καθημερινά πολύωρες συναντήσεις με τις αρμόδιες θεματικές ομάδες που έχουν συγκροτηθεί από το Δικαστήριο με αντίκειμενο την επίδειξη των εφαρμογών αυτών και την εσωμάτωση σε αυτές των παρατηρήσεων και αιτημάτων των θεματικών ομάδων για αλλαγές και τροποποιήσεις. Επιπλέον, ο project manager της αναδόχου εταιρίας κ. Θεόδωρος Ζαφειρίου, ο οποίος είχε ενημερωθεί για τη σημερινή συνάντηση, μου είχε δηλώσει από την πρώτη στιγμή την αδυναμία του να συμμετέχει σε αυτήν λόγω άλλης υποχρέωσης που είχε ήδη προγραμματίσει με πελάτες της εταιρίας. Παρόλα αυτά μετά από προηγηθείσα συνεννόηση και για να μην ακυρωθεί η σημερινή συνάντηση λόγω απουσίας εκπροσώπου της αναδόχου εταιρίας που υλοποιεί το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αποφασίστηκε να συμμετέχω σ αυτήν μόνο εγώ και ό,τι

γενικώς θα εκθέσω αναφορικά με την επίπτωση εργαλείων TN που πρόκειται να αναπτυχθούν στις εφαρμογές που θα υλοποιηθούν στο ΟΠΣ του ΕΛΣΥΝ έχει την απόλυτη έγκριση και συμφωνία της ως άνω εταιρίας.

Πρόεδρος: Ο λόγος που ζητήσαμε να γίνει αυτή η συνάντηση είναι ότι το ζήτημα της τεχνητής νοημοσύνης (TN), καθώς και των εφαρμογών της και των υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει είναι στην αιχμή της επικαιρότητας το τελευταίο διάστημα και εύλογα υπάρχουν πολλές προσδοκίες.

Η Επιτροπή μας έχει ως αντικείμενο την παρακολούθηση των επιπτώσεων της εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης στο δικαστικό σύστημα. Όπως είναι αυτονόητο, για να εξεταστούν οι επιπτώσεις θα πρέπει να υπάρξει εισαγωγή της TN στο δικαστικό σύστημα. Αυτό δεν συμβαίνει για την ώρα στη χώρα μας. Έχουμε επίσης ένα πρόσθετο πρόβλημα, το οποίο επηρεάζει αρνητικά τις σχετικές εξελίξεις: η ψηφιοποίηση ελληνικής δικαιοσύνης δεν είναι πλήρης.

Και στα τρία έργα, τα οποία αφορούν τους 3 κλάδους της Δικαιοσύνης και είναι σε εξέλιξη, έχει προβλεφθεί να αναπτυχθούν ορισμένες εφαρμογές TN.

Ένα μεγάλο βάρος της ευθύνης για την επιτυχία του εγχειρήματος της ανάπτυξης των εφαρμογών TN ανήκει στις εταιρίες, οι οποίες έχουν αναλάβει τα έργα.

Αυτή την εποχή σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει μεγάλη κινητικότητα στον τομέα της εισαγωγής TN στα δικαστικά συστήματα.

Κάποιες χώρες έχουν ήδη αναπτύξει σχετικές εφαρμογές είτε με αξιοποίηση πόρων εντός του δικαστικού συστήματος είτε με τη συνδρομή ιδιωτικών εταιριών.

Για παράδειγμα, η εταιρία IBM προβάλλει ότι έχει δημιουργήσει ένα βοηθό TN (OLGA) για τα γερμανικά δικαστήρια, ο οποίος χρησιμοποιείται για κατηγοριοποίηση υποθέσεων και εξαγωγή μεταδεδομένων. Κοσκινίζονται έτσι χιλιάδες έγγραφα με συγκεκριμένα κριτήρια αναζήτησης και διατήρηση του ιστορικού της υποθέσεως έχει επιφέρει μία μεγάλη επιτάχυνση σε ό,τι αφορά την διεκπεραίωση των υποθέσεων, με στόχο να μειωθεί ο χρόνος επεξεργασίας των υποθέσεων σε ποσοστό πάνω από 50%.

Οι εφαρμογές, οι οποίες προβλέπονται στα δικά μας τα έργα δεν επεκτείνονται σε αυτό το επίπεδο της διαχείρισης υποθέσεων.

Για την οικονομία της συζήτησης, προτείνω να συζητήσουμε, με βάση την πρόσκληση που έχετε λάβει, πρώτα μία εφαρμογή, η οποία είναι κοινή και στα τρία έργα: την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων (στο ένα έργο προβλέπεται ανωνυμοποίηση και των δικαστικών πράξεων).

Η ανωνυμοποίηση είναι ένα πολύ κομβικό ζήτημα, γιατί θα επιτρέψει και την διάθεση ανοιχτών δεδομένων.

Είναι πολύ ενδιαφέρον να ακούσουμε από τις εταιρίες, οι οποίες έχουν αναλάβει τα έργα, αν έχουν ήδη προσεγγίσει το θέμα της ανωνυμοποίησης των δικαστικών αποφάσεων και πώς το βλέπουν, τι προοπτικές υπάρχουν. Ευχαρίστως να ακούσουμε και τους συναδέλφους

δικαστές, εισαγγελείς και δικαστικούς υπαλλήλους, οι οποίοι μετέχουν στις αντίστοιχες ομάδες, καθώς και τα μέλη της Επιτροπής μας.

Ηλίας Λυμπερόπουλος (μέλος Επιτροπής): Σχετικά με την ανωνυμοποίηση, θα ήθελα να πω ότι για το Πρωτοδικείο Αθηνών είχαμε αναφερθεί και παλιότερα. Έχω αναπτύξει ήδη ένα σύστημα, το οποίο δίνει αρκετά καλά αποτελέσματα. Θα μπορούσε αυτό ίσως να αποτελέσει μια πλατφόρμα μέχρι να αναπτυχθούν ίσως πιο αποτελεσματικά συστήματα, σαν ένα ενδιάμεσο σύστημα, το οποίο θα μπορούσε να δίνει μια λύση αναφορικά με την απαλοιφή προσωπικών δεδομένων μέσα από δικαστικά έγγραφα, δικαστικές αποφάσεις ειδικότερα. Θα μπορούσα να κάνω και μια επίδειξη αυτού του λογισμικού, εφόσον αυτό το επιτρέπει το πρόγραμμα της συζήτησης

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε κ. Λυμπερόπουλε, να ακούσουμε τους εκπροσώπους των εταιριών και να επανέλθουμε.

I. Μελιανός (Netcompany): Πρώτα απ' όλα είναι χαρά μας που συμμετέχουμε σε μια συνάντηση με ανθρώπους, οι οποίοι ασχολούνται με το συγκεκριμένο αντικείμενο που όντως όπως επισημάνατε τρέχει πάρα πολύ γρήγορα και με γοργούς ρυθμούς σε όλα τα έργα γενικώς, πέραν της δικαιοσύνης.

Σε κάποια άλλα κράτη μάλιστα μπορεί να τρέχει και πιο γρήγορα αν μου επιτρέπετε. Αυτό που αναφέρατε όσον αφορά την Γερμανία θα ήθελα αν είναι εύκολο αν υπάρχει κάποιο paper ή στιδήποτε άλλο. Με ενδιαφέρει να δω το τι ακριβώς έχουν υλοποιήσει και τι προσφέρει ουσιαστικά.

Όσο αφορά το δικό μας αντικείμενο και τις δράσεις που εμείς θα παρέχουμε στο έργο όσον αφορά το ΟΣΔΥΠΠ πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, όπως σωστά αναφέρατε, ένα πολύ μεγάλο κομμάτι έχει να κάνει με την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων. Είναι το ένα από τα δύο αντικείμενα, με τα οποία ασχολούμαστε με χρήση ΤΝ. Προφανώς έτσι ώστε να είναι προσβάσιμο το κείμενο της ανωνυμοποιημένης απόφασης από το ευρύ κοινό και να υπάρχει διάχυση της πληροφορίας σε όσο περισσότερους ενδιαφερόμενους γίνεται.

Αυτός είναι ο βασικός στόχος των δράσεων αυτών. Σίγουρα στο συγκεκριμένο έχουμε προχωρήσει πάρα πολύ. Μάλιστα την Παρασκευή, αν δεν κάνω λάθος, προγραμματίζεται μια συνάντηση με τα στελέχη Υπουργείων και Δικαστηρίων και Αρείου Πάγου. Μια παρουσίαση του αποτελέσματος της διερεύνησης θα γίνει από τον συνάδελφο κ. Γιάννη Καδδά για να μπορέσουμε να δείξουμε την πρόοδο που έχουμε κάνει στο συγκεκριμένο αίτημα. Επομένως, δίνω τον λόγο στους συναδέλφους Γιάννη και Παναγιώτη Καδδά.

I. Καδδάς (Netcompany): Να κάνω λίγο τις συστάσεις. Ο αδελφός μου, Παναγιώτης Καδδάς, είναι ο Technical Manager του έργου εκ μέρους της InDigital. Μαζί μας είναι ο Γιάννης Καπιτάνης, ο οποίος είναι ο Lead Developer του έργου και εγώ ο Project Manager.

Θα σας κάνω μια πολύ μικρή εισαγωγή. Σε ό,τι αφορά την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων να πω, σε πολύ high level ότι σχεδιάζουμε μια διαδικασία, κατά την οποία ο χρήστης του ΟΣΔΥΠΠ θα κάνει upload στα συστήματα του ΟΣΔΥΠΠ μια δικαστική απόφαση, την οποία θα κληθούν τα δικά μας συστήματα ΤΝ, τα οποία θα τρέχουν στο background να την ανωνυμοποιήσουν. Στη συνέχεια, τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής μέσω μιας ειδικής σελίδας θα γίνονται μεταφέρονται στο χρήστη για να τα αξιολογήσει

και εκ των υστέρων να τα δεχτεί ή να τα απορρίψει. Άπαξ και τα δεχτεί, τότε η ανωνυμοποιημένη απόφαση θα μπορεί να διατεθεί στους πολίτες, στο κοινό για χρήση. Όπως είπε ο κ. Μελιανός, έχουμε δρομολογήσει μια συνάντηση για την Παρασκευή όπου θα παρουσιάσουμε με πολύ μεγάλη ανάλυση σε τεχνικό επίπεδο τα αποτελέσματα των αλγορίθμων που τρέχουμε.

Στην παρούσα συνάντηση κρίνουμε σκόπιμο αφενός να σας δείξουμε κάποια πράγματα, τα οποία αφορούν τη συλλογή των δεδομένων και την επεξεργασία των δεδομένων, τα οποία χρησιμοποιήσαμε για να εκπαιδύσουμε τα μοντέλα μας, και αφετέρου να κάνουμε μια σύνοψη των κανόνων ανωνυμοποίησης, όπως μας επικοινωνήθηκαν από την ΕΠΕ του έργου να κάνουμε μια πολύ μικρή αναφορά χωρίς να θέλουμε να μπούμε σε πολύ τεχνικό επίπεδο. Θα αναφερθούμε στα μοντέλα που χρησιμοποιήσαμε και τέλος μπορούμε να συζητήσουμε ενδεχόμενες απορίες ή σχόλια που μπορεί να έχει κάποιος.

Π. Καδδάς (Netcompany): Επιτρέψτε μου να μοιραστώ την οθόνη. Σχετικά με την ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων προσεγγίσαμε το ζήτημα ως εξής: Αρχικά έπρεπε να δούμε τι δεδομένα θα χρησιμοποιήσουμε. Και δεδομένου ότι στην αρχή του έργου δεν υπήρχε κάποια υποδομή και ετίθετο ζήτημα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, λειτουργήσαμε ως ακολούθως: Στον Άρειο Πάγο υπάρχουν ήδη ανωνυμοποιημένες αποφάσεις. Οπότε, σε πρώτη φάση πήραμε, τραβήξαμε, αυτοματοποιημένα ένα μεγάλο πλήθος, αν δεν κάνω λάθος γύρω στις 7.500 ανωνυμοποιημένες αποφάσεις. Σε αυτές, όλα τα ευαίσθητα δεδομένα, για παράδειγμα το όνομα Παναγιώτης Καδδάς, το συναντάμε είτε ως τελίτσες είτε ως με τα αρχικά ΠΚ. Το επόμενο κομμάτι που έπρεπε να δούμε είναι πώς θα επισημειώσουμε, θα χαρακτηρίσουμε αυτά τα δεδομένα, έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να να τροφοδοτήσουμε μέσω αυτών ένα μοντέλο νευρωνικών δικτύων, έτσι ώστε να εκπαιδευτεί και να μπορεί να μιμηθεί μια αντίστοιχη συμπεριφορά. Χρησιμοποιήσαμε κάποιους τεκμηριωτές, κάποια ομάδα έργου δική μας, όπου κλήθηκαν να εντοπίσουν σε κάθε δικαστική απόφαση όλα αυτά τα σημεία που έχουν ανωνυμοποιηθεί. Η ομάδα αυτή δεν είχε πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα, παρά μόνο στις ήδη ανωνυμοποιημένες αποφάσεις που είναι ανοιχτές στο διαδίκτυο και επί της ουσίας οι άνθρωποι αυτοί κλήθηκαν να χαρακτηρίσουν το κάθε σημείο που ήταν ανωνυμοποιημένο, να το χαρακτηρίσουν και να το κατηγοριοποιήσουν σε μία από τις εξής οντότητες που βλέπετε στην παρουσίαση. Δηλαδή, αν είναι κάτι χαρακτηρισμένο ως όνομα, ως αριθμός, ως πρόθεμα, ως κάποιος οργανισμός ή εταιρία, ως κάποιος δημόσιος φορέας ή ως κάποιος συνεταιρισμός. Οι οντότητες αυτές δεν προέκυψαν αυθαίρετα προέκυψαν μέσα από κάποιες οδηγίες που δόθηκαν. Εδώ υπάρχουν κάποια ζητήματα που ήδη τα πιθανότα γνωρίζετε κιόλας, ότι το ότι ανωνυμοποιούμε ένα όνομα δεν σημαίνει ότι ανωνυμοποιούμε πάντα όλα τα ονόματα. Για παράδειγμα, όπως βλέπετε και στα δύο παραδείγματα που έχω από κάτω, σας έχω ένα παράδειγμα που είναι ένα Ψ, προφανώς ήταν κάποιο όνομα εκεί, στο οποίο ο χρήστης διαπίστωσε ότι αυτό το Ψ είναι ένα όνομα που είχε ήδη ανωνυμοποιηθεί, οπότε το χαρακτήρισε και του έδωσε επίσης την ετικέτα του ονόματος και ουσιαστικά, όπως βλέπετε έχει με ένα ανοιχτό φόντο, και με ένα σκούρο φόντο από κάτω. Εκεί χαρακτηρίζει αν αυτό που συνάντησε ήταν ήδη ανωνυμοποιημένο ή όχι. Κατά μέσο όρο σε κάθε απόφαση εντοπίζουμε περίπου 23 οντότητες που χρήζουν ανωνυμοποίησης, ενώ εντοπίζουμε περίπου 100 οντότητες που δεν χρήζουν ανωνυμοποίησης.

Για να σας βοηθήσω καλύτερα, θα αναφέρω ένα παράδειγμα: εδώ βλέπουμε ένα κομμάτι από μια απόφαση, η οποία είναι ήδη ανωνυμοποιημένη. Όπως θα δείτε, στη δεύτερη

παράγραφο, βλέπουμε κάποιες οντότητες που λείπει της αναρρεσείουσας AA. Τα AA αυτά, είναι κάποια ανωνυμοποιημένα δεδομένα κατοίκου, τελίτσες τελίτσες όπως βλέπετε εκεί πέρα, έτσι, αλλά από πάνω για παράδειγμα βλέπετε κάποια ονόματα τα οποία δεν είναι ανωνυμοποιημένα. Οπότε σε πρώτη φάση, οι χρήστες μας πηγαίνουν και εντοπίζουν όλες αυτές τις οντότητες και τις χαρακτηρίζουν τόσο ως προς την κατηγορία, στην οποία ανήκουν, όσο και ως προς το αν είναι ανωνυμοποιημένες ή όχι. Αυτή είναι μια πρώτη δράση.

Το σύνολο των κανόνων, το είχα στις προηγούμενες διαφάνειες, είναι αυτό εδώ, δηλαδή για παράδειγμα ανωνυμοποιούμε ονόματα διαδίκων, ιδιώτες, πατριάρχες, μητροπολίτες, δικηγόρους και ούτω καθεξής, ονόματα ενόρκων και μαρτύρων, δικαστικών συμπαραστατών. Η λίστα μπορεί να σας κοινοποιηθεί, αν δεν την έχετε ήδη. Δεν ανωνυμοποιούμε δικαστές. Άρα εδώ υπάρχει μια δυσκολία, δεν αρκεί μόνο να εντοπίζουμε τι ανωνυμοποιείται, αλλά να εντοπίζουμε σωστά και τι δεν πρέπει να ανωνυμοποιείται. Έτσι, αφού έγινε όλη αυτή η διαδικασία επί της ουσίας, τώρα ήρθε και χρονικά η στιγμή όπου στήθηκε κάποια υποδομή στις υποδομές του Υπουργείου, ένας GPU Server, πάνω στον οποίο έγιναν και θα συνεχίσουν να γίνονται όλες οι εκπαιδεύσεις. Εκεί τώρα τη χρειαστήκαμε με αυτοματοποιημένο τρόπο για όλες τις αποφάσεις που είχαμε τραβήξει μέσα στην υποδομή του εκεί ως DPP, τραβήξαμε και τις πραγματικές αποφάσεις και ουσιαστικά συγχρονίσαμε τον χαρακτηρισμό που είχαμε κάνει εμείς στις ίδιες ανωνυμοποιημένες αποφάσεις, στις πραγματικές μη ανωνυμοποιημένες αποφάσεις. Άρα στην πράξη φτιάξαμε με έναν τεχνητό τρόπο το πλήρες σύνολο των δεδομένων εκπαίδευσης που χρειαζόμαστε για να εκπαιδεύσουμε αυτά τα μοντέλα.

Οπότε πλέον, σας περιγράψω λίγο τη διαδικασία αυτού του alignment, όπως το λέμε. Σε επόμενη φάση τώρα πάμε να χρησιμοποιήσουμε κάποια νευρωνικά δίκτυα συγκεκριμένα χρησιμοποιήσαμε Large Language Models, όπως είναι το Roberta, είναι κάποια πολύ γνωστά μοντέλα, δεν μπαίνω τώρα σε τεχνικές λεπτομέρειες. Τώρα πώς εκπαιδεύουμε τα μοντέλα αυτά; Χρησιμοποιούμε κάποια δεδομένα εκπαίδευσης, γνωστά ως Train Set, από τις 7.500 αποφάσεις δηλαδή του Αρείου Πάγου το 70% το χρησιμοποιούμε για την εκπαίδευση, το 15% το χρησιμοποιούμε ως δεδομένα επικύρωσης, δηλαδή αφού εκπαιδεύουμε το μοντέλο μας, ελέγχουμε την αποτελεσματικότητά του πάνω σε αυτό το Validation Set και αναλόγως με το πόσο καλά πηγαίνουμε ή όχι, επαναλαμβάνουμε ή όχι τις εκπαιδεύσεις που απαιτούνται και πάντα κρατάμε από τα δεδομένα που έχουμε επισημειώσει και ένα κρυφό εντός εισαγωγικών Set, το λεγόμενο Test Set, το σύνολο ελέγχου όπου αυτό το σύνολο ουσιαστικά μπορούμε να πούμε ότι ρεπλικάρει κατά κάποιο τρόπο την πραγματική παραγωγική λειτουργία του μοντέλου όταν βγει στην παραγωγή, δηλαδή όταν έρθει μια άγνωστη απόφαση θα συμπεριφερθεί στατιστικά κατά παρόμοιο τρόπο όπως συμπεριφέρεται στο λεγόμενο Test Set. Έτσι στην πράξη καλούμαστε να πάρουμε μια απόφαση, να αναγνωρίσουμε δηλαδή τις οντότητες και τις κατηγοριοποιήσουμε ως προς το αν μια οντότητα ανωνυμοποιείται και ως προς το αν μια οντότητα δεν ανωνυμοποιείται. Περαιτέρω κατηγοριοποιείται αν είναι όνομα, αριθμός, εταιρία και ούτω καθεξής. Αυτό δεν ζητείται από το έργο, αλλά είναι ο ορθός τρόπος για να επισημειώσουμε αυτά τα δεδομένα και να εκπαιδεύσουμε σωστά και ορθά τα συγκεκριμένα δίκτυα.

Στην πράξη, κάναμε ουσιαστικά την ίδια διαδικασία, τη διαδικασία αυτή, την πιο αναλυτική διαδικασία, με στόχο να φτάσουμε καλύτερα στο τελικό μας αποτέλεσμα. Τώρα, στην παρουσίαση της Παρασκευής ετοιμάζουμε και κάποια demo σε πραγματικά δεδομένα όπου

Θα οπτικοποιήσουμε λίγο και το αποτέλεσμα. Γενικά, έχω να σας πω ότι υπάρχει έντονη αισιοδοξία, θεωρούμε δηλαδή ότι είμαστε σε καλό δρόμο.

Πάντως, όμως, πρέπει να λάβουμε υπόψη και κάποιες παραμέτρους. Οι παράμετροι αυτοί ποιες είναι. Πρώτα απ' όλα, εμείς έχουμε πάρει ένα σύνολο κανόνων ανωνυμοποίησης, τους οποίους έχουμε εφαρμόσει ως ό,τι αφορά το χαρακτηρισμό αποφάσεων. Αυτό έχει προκύψει από τους κανονισμούς που μας έδωσε συγκεκριμένα ο κύριος Παπαγιαννίδης.

Προφανώς, αν ακολουθούνται κάποιοι άλλοι κανόνες ανωνυμοποίησης σε κάποιο άλλο όργανο, σε κάποιο άλλο δικαστήριο, εκεί καταλαβαίνετε ότι το μοντέλο, ναι, μεν θα συμπεριφερθεί με πολύ κοντινό τρόπο, αλλά πολλές φορές, αν υπάρχουν κάποια σημεία ασάφειας, μπορεί και το ίδιο το μοντέλο να μην συμπεριφέρεται αποτελεσματικά. Να σας δώσω να καταλάβετε ένα κλασικό παράδειγμα.

Πολλές φορές μπορεί να βλέπουμε «Παναγιώτης Καδδάς, κάτοικος Αθηνών». Στην πράξη, αυτό άλλες φορές ανωνυμοποιείται όλο. Άλλες φορές, η λέξη «κάτοικος» δεν ανωνυμοποιείται.

Οπότε, σε άλλα δεδομένα εκπαίδευσης που είδαμε και συντονίσαμε σε σχέση με τις πραγματικές αποφάσεις, διαπιστώσαμε ότι αυτό, άλλοι δικαστές το ανωνυμοποιούσαν με τον πρώτο τρόπο και άλλοι με τον δεύτερο τρόπο.

Αυτά, τεχνολογικά, τα αναφέρουμε ως «θόρυβος». Όταν έχεις πολλά δεδομένα, βέβαια, ένα σύστημα μπορεί να αντεπεξέρχεται και να καταλαβαίνει, τελικά, τις περιπτώσεις του θορύβου.

Ουσιαστικά, εδώ θέλουμε να τονίσουμε τη σημασία του ενιαίου τρόπου ανωνυμοποίησης και ότι θα πρέπει να υπάρχει ένα όσο το δυνατόν ενιαίο σύνολο κανόνων ανωνυμοποίησης, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη οι περισσότερες περιπτώσεις. Και στο τέλος της ημέρας, το μαρκάρισμα των δεδομένων που θα προτείνεται από το σύστημα, θα διακρίνεται μέσα από μια εφαρμογή στο ΟΣΔΥΠΠ, προς το χρήστη, σαν μία υπόδειξη, suggestion.

Είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι το σύστημα προτείνει, δεν αποφασίζει για το χρήστη. Στην πρόταση αυτή προς το χρήστη, ουσιαστικά θα του προτείνει ότι έχει εντοπίσει αυτές τις οντότητες, αυτές χρήζουν ανωνυμοποίησης, αυτές δεν χρήζουν ανωνυμοποίησης. Και στη συνέχεια ο χρήστης με έναν εύκολο τρόπο, ουσιαστικά χωρίς να χρειάζεται την πληκτρολόγηση, επιλέγοντας ουσιαστικά τις λέξεις και κατηγοριοποιώντας με το πληκτρολόγιο του ουσιαστικά κάποια shortcuts, θα μπορεί αυτόματα να κάνει διορθώσεις πάνω στο αποτέλεσμα του συστήματος, αν αυτό απαιτείται. Και στη συνέχεια θα επιβεβαιώνει, θα επικυρώνει την ανωνυμοποίηση και μετά θα ακολουθείται η ροή που πρέπει να ακολουθήσει η δικαστική απόφαση.

Επί της ουσίας τώρα, καλούμαστε ουσιαστικά να εξοικονομήσουμε χρόνο. Για το αποτέλεσμα μας θα δίνουμε και ένα επίπεδο εμπιστοσύνης, το λεγόμενο Confidence Level, έτσι ώστε ο χρήστης να γνωρίζει ότι το σύστημα, για αυτό που σου προτείνει, είναι σίγουρο 100%. Αν ισχυρίζομαι κάτι και λέω ότι για αυτό είμαι σίγουρος 100% ή αν λέω ότι είμαι σίγουρος 90%-95%, μάλλον δεν κάνω λάθος. Αν λέω όμως ότι είμαι σίγουρος 70%, μπορεί και να κάνω λάθος. Άρα αυτό χρήζει περαιτέρω ανάλυσης. Κατά κάποιο τρόπο αυτό αποτελεί μια προειδοποίηση, ένα alert στο χρήστη πού να δώσει σημασία ή όχι. Κι όταν αυτό μπει σε

μια παραγωγική λειτουργία, μιλάμε τώρα για μια σχέση εμπιστοσύνης χρήστη και μηχανής. Οπότε ο χρήσης θα κατανοήσει ότι το σύστημα, όποτε μου δίνει ένα αποτέλεσμα με βεβαιότητα 100%, υπάρχει αξιοπιστία. Άρα μπορεί αντίστοιχα να το περνάει και χωρίς έλεγχο.

I. Καδδάς (Netcompany): Να προσθέσω κι εγώ το εξής. Σε σχέση με τα ποσοστά επιτυχίας, σε σχέση με τα δεδομένα, με τα οποία τροφοδοτούμε το σύστημα και την ομοιογένεια αυτών είναι πολύ σημαντική η ομοιογένεια στη συγγραφή των αποφάσεων, θα πρέπει να πούμε ότι μόλις το σύστημα λειτουργήσει, εκεί θα μπορούμε να περάσουμε και σε νέους κύκλους εκπαιδεύσεων. Οπότε, σε περίπτωση που δούμε ότι υπάρχει μία ανομοιογένεια στο σύνολο των δικαστικών αποφάσεων, μπορεί να επανεκπαιδευτούν τα συστήματα και έτσι να βελτιωθούν περαιτέρω, όπου χρειάζονται, τα αποτελέσματα που δίνουν.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε πολύ. Νομίζω ότι ίσως θα ήταν σκόπιμο τώρα να ακούσουμε και την πλευρά της Unisystems.

Είναι ενδιαφέρον ότι η ίδια εφαρμογή αναπτύσσεται σε τρία διαφορετικά έργα από τρεις διαφορετικές εταιρίες και από τρεις διαφορετικές ομάδες δικαστών και υπαλλήλων. Αυτόματως ανακύπτει ανάγκη συντονισμού, διότι στην πραγματικότητα η ανωνυμοποίηση και στις τρεις δικαιοδοσίες (διοικητικά δικαστήρια, πολιτικά ποινικά δικαστήρια, Ελεγκτικό Συνέδριο) επιτελεί την ίδια λειτουργία. Ειδικά μάλιστα σε ό,τι αφορά τους κανόνες ανωνυμοποίησης πρέπει να υπάρξει μία ομοιογένεια.

N. Ασημάκης (UniSystems): Ναι, καλησπέρα ξανά. Να πω ένα σχόλιο επάνω σε αυτό που μόλις είπατε. Πράγματι είναι πολύ εύστοχο αυτό που αναφέρατε και από ό,τι είδα από την παρουσίαση των συναδέλφων νομίζω ότι θα είναι κοινοί οι κανόνες χοντρικά.

Η διαφορά νομίζω θα είναι στο «πίσω κομμάτι», στη μηχανή που θα χρησιμοποιήσει ο καθένας μας για την υλοποίηση. Αλλά νομίζω σαν κανόνες πάνω κάτω και εμείς έχουμε την ίδια λογική θα το επιβεβαιώσουν βέβαια και οι συνάδελφοι από το Ερευνητικό Κέντρο.

Εμείς ουσιαστικά στο έργο του ΟΣΔΔΥΔΔ έχουμε τρία υποσύστημα που χρησιμοποιούμε έναν κλάδο της τεχνητής νοημοσύνης. Το ένα είναι το υποσύστημα ανωνυμοποίησης που μας ενδιαφέρει σήμερα σαν πρώτο άκουσμα, έχουμε το υποσύστημα της νομολογίας και ευρετηρίασης και το υποσύστημα διαχείρισης ομιλίας. Οπότε να πω για το υποσύστημα ανωνυμοποίησης που συζητάμε τώρα εδώ ότι ουσιαστικά χρησιμοποιούμε τον κλάδο της επεξεργασίας φυσικής γλώσσας, με εστίαση βέβαια στην ελληνική γλώσσα.

Αυτός είναι κατά βάση ο κλάδος του Artificial Intelligence που χρησιμοποιούμε εμείς εδώ. Και η αυτόματη αναγνώριση ονοματικών οντοτήτων.

Π. Προκοπίδης (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Είμαι συνεργαζόμενος ερευνητής στο Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου του Ερευνητικού Κέντρου Αθηνά. Και είμαι εδώ με τον κύριο Βασίλη Κατσούρο, διευθυντή του Ινστιτούτου.

Συνεργαζόμαστε με την UniSystems στα πλαίσια του ΟΣΔΔΥΔΔ και, όπως είπε και ο κύριος Ασημάκης, συνεργαζόμαστε ιδιαίτερα στην υλοποίηση τριών υποσυστημάτων.

Το ένα έχει να κάνει με την αναζήτηση και ευρετηρίαση της νομολογίας. Το άλλο έχει να κάνει με έξυπνες διεπαφές ομιλίας. Και το τρίτο, στο οποίο θα εστιάσουμε σήμερα, έχει να κάνει με την ανωνυμοποίηση.

Ακολουθούμε παρόμοιες προσεγγίσεις με αυτές που ανέφεραν οι συνάδελφοι.

Έχουμε προσπαθήσει να «χτίσουμε» κάποια πρώτα σύνολα δεδομένων με βάση αποφάσεις που μας έχει χορηγήσει το Συμβούλιο της Επικρατείας και τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια. Χτίζουμε τον data set μας χρησιμοποιώντας ζεύγη αποφάσεων: αποφάσεις που είναι ανωνυμοποιημένες χειρωνακτικά και αρχικές αποφάσεις.

Αυτές τις αποφάσεις τις στοιχίζουμε αυτόματα σε επίπεδο παραγράφου, σε επίπεδο πρότασης, σε επίπεδο λέξης, προσπαθώντας να βρούμε σε ποιες παραγράφους, σε ποιες προτάσεις ο άνθρωπος έχει πάρει και έχει ανωνυμοποιήσει μια οντότητα. Στη συνέχεια αναλύουμε αυτά τα κείμενα, αναλύουμε αυτές τις προτάσεις χρησιμοποιώντας τεχνολογίες του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου. Τις αναλύουμε όσον αφορά το μέρος του λόγου, όσον αφορά τις συντακτικές σχέσεις κάποιων λέξεων με τις κεφαλές τους, αλλά και το πιο κρίσιμο, τις αναλύουμε όσον αφορά την αναγνώριση ονοματικών οντοτήτων.

Χρησιμοποιούμε τεχνολογίες που έχουμε αναπτύξει στο Ινστιτούτο εδώ και χρόνια και οι οποίες εστιάζουν σε προηγμένες τεχνικές, όπως αναγνώριση ονοματικών οντοτήτων βασισμένη στα νευρωνικά δίκτυα. Προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε οντότητες όπως πρόσωπα, γεωπολιτικές οντότητες, τοποθεσίες, οργανισμούς και άλλες, όπως τηλέφωνα, email, url, iban, αριθμούς κοινωνικού μητρώου κ.τ.λ. Στη συνέχεια, προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε μέσα στις αποφάσεις τμήματά τους που δεν χρειάζονται ανωνυμοποίηση.

Αυτά μπορεί να είναι π.χ. η παράγραφος που περιγράφει τη σύνθεση του δικαστηρίου. Προσπαθούμε λοιπόν να τα απομονώσουμε αυτά τα τμήματα, ώστε να μην χρειαστεί να τα επεξεργαστούμε περαιτέρω. Αντίθετα, προσπαθούμε να επισημειώσουμε ως ενδιαφέρουσες παραγράφους, ως ενδιαφέροντα τμήματα κειμένου, στα οποία αναφέρονται κατεχοχήν οι διαδίκτοι, τα ονόματα των διαδίκτων, τα μέρη στα οποία κατοικούν, οι διευθύνσεις τους και οποιαδήποτε στοιχεία μπορεί να αποτελούν προσωπικά δεδομένα.

Και αφού εντοπίσουμε και αυτά, χρησιμοποιούμε συνδυασμούς τεχνικών. Το baseline μας είναι κάποιοι κανόνες που χρησιμοποιούμε. Χειρωνακτικά έχουμε δημιουργήσει αυτούς τους κανόνες, παρατηρώντας τα datasets που μας έχουν δοθεί, τον development dataset που έχουμε, για να εντοπίσουμε τις ονοματικές οντότητες εκείνες που χρήζουν ανωνυμοποίησης.

Έτσι εδώ, π.χ., έχουμε επισημάνει ότι το ονοματεπώνυμο πρέπει να αντικατασταθεί με κάποια μάσκα. Αυτή η μάσκα μπορεί να είναι είτε τα αρχικά του ονόματος, είτε τρεις τελείες στην περίπτωση των διευθύνσεων και των τοπωνυμίων, όπως έχουμε παρατηρήσει από τις οδηγίες που μας έχει δώσει το ΣτΕ.

Και αυτό είναι που κάνουμε αυτή τη στιγμή. Στο αμέσως επόμενο διάστημα και με βάση μεγαλύτερα data set που μας έχει χορηγήσει το ΣτΕ, θα προχωρήσουμε κι εμείς στην εκπαίδευση μοντέλων, τα οποία θα προσπαθήσουμε να χρησιμοποιήσουμε στη θέση όλων αυτών των σταδίων επεξεργασίας που σας ανέφερα. Τόσο για τον εντοπισμό των περιοχών όπου πρέπει να εστιάσει η ανωνυμοποίηση όσο για και τον εντοπισμό των οντοτήτων που πρέπει να αντικατασταθούν.

Β. Κατσούρος (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Οι τεχνικές στα δύο έργα είναι ίδιες, η δουλειά είναι η ίδια με των συναδέλφων. Θα πρέπει να δούμε την επίδοση των συστημάτων σε πραγματικές αποφάσεις. Οπότε νομίζω ότι αξίζει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να βρούμε έναν τρόπο για να δούμε τις επιδόσεις των δύο ή και τριών συστημάτων, για να δούμε ποιο σύστημα είναι το πιο αποδοτικό.

Πρόεδρος: Κύριε Τσακανίκα, εσείς έχετε κάτι να μας πείτε για το ζήτημα της ανωνυμοποίησης στο πλαίσιο του έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Δ. Τσακανίκας (Ελεγκτικό Συνέδριο): Εγώ να πω ότι στο έργο αυτό πράγματι έχουμε συμπεριλάβει και εργαλεία ανωνυμοποίησης των αποφάσεών μας, η οποία θα γίνεται στο τελικό στάδιο και για τις ανάγκες εμπλουτισμού της εξωτερικής βάσης της Τράπεζας Νομικού Περιεχομένου, που είναι προσβάσιμη στους τρίτους.

Τώρα, λίγο πολύ το πρωτόκολλο και οι τεχνικές εντοπισμού και σήμανσης των προς ανωνυμοποίηση αποφάσεων και ειδικότερα των στοιχείων που πρέπει να ανωνυμοποιηθούν, έχουν περίπου την ίδια ακριβώς λογική με αυτά που είδαμε προηγουμένως και στο έργο του ΟΣΔΔΥΔΔ και στο έργο του ΟΣΔΔΥΠΠ.

Βέβαια, demo ακόμα δεν έχουμε, για να δούμε και κατά πόσο αυτό το εργαλείο που μας προτείνουν θα ενταχθεί σαν λειτουργία στο ΟΠΣ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και πόσο αποτελεσματικό θα είναι.

Κρατάω ως πολύ σημαντική την παρατήρησή σας ότι υπάρχει ανάγκη θέσπιση ενιαίων κανόνων ανωνυμοποίησης, αλλά θα έλεγα και εγώ ότι θα πρέπει να υπάρχει και μία προσπάθεια για όσο το δυνατόν ομοιόμορφες τεχνικές και πρωτόκολλα εντοπισμού και σήμανσης των προς ανωνυμοποίηση αποφάσεων.

Αλλά θα έλεγα επίσης και ένας ενιαίος τρόπος, ένας ομοιόμορφος τρόπος μάλλον, διάδρασης των εργαλείων αυτών με τον τελικό χρήστη. Αυτό θα βοηθήσει πάρα πολύ σε μία καλύτερη και πιο ομοιογενή εκπαίδευση των χρηστών στη χρήση αυτών των εργαλείων. Και, βέβαια, θα οδηγήσει σε μία συνεργασία των εταιριών που εκτελούν τα συγκεκριμένα έργα, ώστε μέσα από αυτήν την προσπάθεια ομογενοποίησης των τεχνικών και των πρωτοκόλλων, εντοπισμού αλλά και διάδρασης αυτών των εργαλείων με τον τελικό χρήστη, να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα προς όφελος και όλων των δικαστηρίων και όλων των δικαιοδοτικών κλάδων.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε για τις πολύ εύστοχες επισημάνσεις σας. Μήπως θέλουν να κάνουν κάποιες ερωτήσεις και παρατηρήσεις πρώτα οι εκπρόσωποι των ομάδων που παρακολουθούν τα έργα και στη συνέχεια τα μέλη της Επιτροπής.

Μ. Τριπολιτσιώτη (Συμβούλιο Επικρατείας): Καλησπέρα. Υπάρχει, όπως ξέρετε, διεθνώς ένας προβληματισμός (δεν έχει βέβαια αποκρυσταλλωθεί σε εμάς ακόμα, αλλά ίσως έχει ένα νόημα να τεθεί εδώ) για τη δημιουργία προφίλ δικαστών μέσω των αποφάσεων. Αυτό σχετίζεται άμεσα με την ανωνυμοποίηση. Την Επιτροπή σας την έχει απασχολήσει το ζήτημα αυτό;

Πρόεδρος: Αυτό το ζήτημα είχε απασχολήσει την Επιτροπή ως ανοιχτό θέμα. Είναι ένα ζήτημα, και εγώ το έχω σκεφτεί, και πολύ σωστά το θέσατε, για το οποίο θα πρέπει να λάβουμε απόφαση.

Το τεχνικό μέρος της ανωνυμοποίησης απαιτεί, κατά τη γνώμη μου, κυρίως έναν συντονισμό των εταιριών.

Σε ό,τι αφορά όμως στους κανόνες της ανωνυμοποίησης, εκεί αποφασιστικό λόγο έχουν, σε συντονισμό, οι Επιτροπές, οι Ομάδες Παρακολούθησης των Έργων, μεταξύ δε των σχετικών ζητημάτων περιλαμβάνεται το ερώημα αν θα πρέπει να ανωνυμοποιούνται και οι συνθέσεις των δικαστηρίων, να μην εμφανίζονται τα ονόματα των δικαστών, ακριβώς για να αποφεύγεται η κατάρτιση προφίλ των δικαστών. Γιατί αυτό μπορεί να γίνει και σε συνθέσεις πολυμελείς, αλλά και πολύ μάλλον στα μονομελή δικαστήρια, όπως συμβαίνει στην πολιτική και στην ποινική δικαιοσύνη.

Θεωρώ ότι είναι ένα ανοιχτό θέμα, το οποίο θα το δούμε. Η σκέψη μου είναι να καλέσουμε ως Επιτροπή και επισήμως με έγγραφο τις Ομάδες Παρακολούθησης Έργων να συνεργαστούν μεταξύ τους για αυτά τα ζητήματα.

Βεβαίως θα μετάσχουμε και εμείς ως Επιτροπή, αλλά θεωρώ ότι θα πρέπει να υπάρξει και μια συνεργασία μεταξύ των Ομάδων Παρακολούθησης Έργων, οι οποίες εκπροσωπούν το σύνολο των δικαστηρίων και εισαγγελιών.

Π. Προκοπίδης (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Απλώς να πω ότι στις απαιτήσεις για το δικό μας έργο υπάρχει και περιλαμβάνεται και η απαίτηση να υπάρχει η δυνατότητα, αν θέλει ο χρήστης της μηχανής ανωνυμοποίησης, να ανωνυμοποιούνται όλα τα ονόματα, των δικαστών συμπεριλαμβανομένων.

Θ. Παπαδόπουλος (μέλος Επιτροπής): Καταρχήν να σας πω ότι είμαι από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και εργάζομαι αυτή τη στιγμή στο ΕΔΙΤΕ.

Εγώ έχω κάποια σχόλια. Το πρώτο είναι γενικό προς όλους, και προς τις εταιρίες, αλλά και προς τους συναδέλφους από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, και αφορά το τι γίνεται με τα ονόματα των νομικών προσώπων, τα οποία δεν χρήζουν της ίδιας προστασίας. Επομένως, σε περιπτώσεις αποφάσεων με ονόματα νομικών προσώπων, πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε το δικαίωμα του κοινού να έχει πρόσβαση σε αυτά τα ονόματα;

Ένα δεύτερο σχόλιο που θα ήθελα να κάνω και προς τις δύο εταιρίες. Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό ότι υπάρχει στο τέλος του ελέγχου ο άνθρωπος, δηλαδή ότι δεν υπάρχει κάποιο μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης που να ολοκληρώνει τη διαδικασία ανωνυμοποίησης, κάτι που προβλέπεται και από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό και είναι και μέσα στα πλαίσια της ορθολογικής χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης. Αυτό στο οποίο θέλω να εστιάσω, όμως, είναι ότι, για να διευκολυνθεί η δουλειά των δικαστικών, η ανωνυμοποιημένη πληροφορία πρέπει να παρουσιάζεται με έναν εύληπτο και φιλικό τρόπο, δηλαδή να μην χρειάζεται ο δικαστής να προσπαθήσει να συγκρίνει γραμμή- γραμμή το ανωνυμοποιημένο κείμενο με το μη ανωνυμοποιημένο, αλλά να του παρουσιάζεται με πολύ απλό και φιλικό τρόπο τι ακριβώς ανωνυμοποιήθηκε και το τι όχι, ώστε να αποφασίσει τι θα κρατήσει και τι όχι.

Έχω και ένα ερώτημα προς τον κύριο Λυμπερόπουλο: Υπάρχουν κάποιοι δείκτες, όπως για παράδειγμα ένα confusion matrix, ή κάποιες μετρήσεις για την ακρίβεια των test που «τρέξανε», στα δεδομένα που «τρέξανε», κάτι που θα ήταν πολύ χρήσιμο να το ξέρουμε, και τι απόδοση έχει (το σύστημα), τι true-false;

Έχω και μια ερώτηση που αφορά στο νευρώνικο δίκτυο και το retrain της Ρομπέρτα: Αυτό το retrained μοντέλο θα είναι διαθέσιμο στον δημόσιο φορέα, ο οποίος αγοράζει το σύστημα;

Και μια ερώτηση προς τον κύριο Προκοπίδη και τον κύριο Ασημάκη. Γιατί ανωνυμοποιούν τις προηγούμενες δικαστικές αποφάσεις; Δηλαδή, δεν μπορώ να καταλάβω τη λογική, γιατί ο αριθμός μιας προηγούμενης δικαστικής απόφασης θα πρέπει να ανωνυμοποιηθεί;

Και κλείνω με ένα τελευταίο, νομικό ζήτημα: Με βάση τα όσα είδα και επειδή χρησιμοποιούνται νευρωνικά δίκτυα, στο παράδειγμα του κύριου Λυμπερόπουλου, σίγουρα θα πρέπει να λάβουμε υπόψη το τι λέει ο ν. 4961/2022, για παράδειγμα για την αριθμητική εκτίμηση αντικτύπου, να προβλέπεται με διάταξη νόμου η χρήση του συστήματος από το Υπουργείο και να ενσωματωθεί σε ένα μητρώο διαφάνειας.

Και το τελευταίο μου σχόλιο: Αν λάβουμε υπόψη και τα όσα λέει η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού, μου κάνει λίγο εντύπωση ότι αγοράζουμε, ως Δημόσιο, τρία διαφορετικά συστήματα ανωνυμοποίησης, ενώ πρακτικά θα έπρεπε να στοχεύουμε προς ένα building blocks, δηλαδή ένα κοινό σύστημα, το οποίο μπορεί να καλείται και να παράγει ανωνυμοποιημένες αποφάσεις.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε, κύριε Παπαδόπουλε, για τα σχόλια και τις παρατηρήσεις σας. Αυτή είναι η κατάσταση, την έχουμε επισημάνει από καιρό, δεν έχει νόημα στο πλαίσιο των δικών μας αρμοδιοτήτων να διερευνήσουμε γιατί δημιουργήθηκε. Αυτό που ενδιαφέρει τώρα είναι, με δεδομένη τη συγκεκριμένη κατάσταση, να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Β. Καρκατζούνης (μέλος Επιτροπής): Θα ήθελα να θέσω ορισμένα ζητήματα:

Πρώτον, τη συζήτηση για τους κανόνες ανωνυμοποίησης την είχαμε κάνει και στην Επιτροπή του Δικηγορικού Συλλόγου προ δύο- τριών ετών και, από ό,τι γνωρίζω, δεν είναι τρία τα συστήματα, είναι τέσσερα. Γιατί και στον Δικηγορικό Σύλλογο χρησιμοποιείται άλλο σύστημα και άλλοι κανόνες ανωνυμοποίησης από την Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών. Αυτό προφανώς το λέω για κακό, όχι για καλό. Απλά θα πρέπει ενδεχομένως να γίνει οπωσδήποτε μία σύγκλιση των απόψεων για τους κανόνες ανωνυμοποίησης. Δεν είμαι βέβαιος ότι είναι τόσο σημαντικές οι διαφοροποιήσεις στα κείμενα της Πολιτικής και της Διοικητικής Δικαιοσύνης που να δικαιολογούν διαφορετικούς κανόνες.

Δεύτερον, θα ήθελα επίσης να ρωτήσω πότε θα μπορούσαμε και για τα τρία συστήματα να έχουμε μία εκτίμηση των ποσοστών επιτυχίας τους.

Τρίτον, κατά πόσο, έχει ληφθεί μέριμνα, στα πλαίσια των έργων, για συμβατότητά τους με τον Κανονισμό για την τεχνητή νοημοσύνη, τον νέο.

Και κάτι τελευταίο, πού ακριβώς θα «τρέχουν» τα συστήματα; Αναφέρθηκε, νομίζω από την πρώτη εταιρία, ότι θα αποστέλλεται η απόφαση, θα καλείται- φαντάζομαι- μέσω API από το

σύστημα του δικαστηρίου, θα «τρέχει» κάπου η ανωνυμοποίηση και θα επιστρέφει. Πού είναι αυτό το κάπου, δηλαδή πού θα «τρέχει» το σύστημα ανωνυμοποίησης, πού θα φιλοξενείται; Και για να συνεχίσω λίγο για τη σκέψη του κυρίου Παπαδόπουλου, σε ποιον θα ανήκει ο κώδικας; Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε τι δικαιώματα επί του κώδικα έχει το Δημόσιο και αν είναι ανοιχτός ή όχι. Και για τις μελλοντικές παραμετροποιήσεις, αναβαθμίσεις και ούτω καθεξής.

I. Μελιανός (Netcompany): Αν μπορώ να απαντήσω. Πρώτα απ' όλα, για να ξεκινήσω από το τέλος, η εκτέλεση των ροών θα γίνεται απευθείας στις υποδομές του ΟΣΔΔΥΠΠ, οι οποίες ανήκουν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Υπάρχει εγκατεστημένος GPU server στο main data center της Αθήνας. Και εκεί θα εκτελούνται όλες οι διαδικασίες και η μετέπειτα επανεκπαίδευση του μοντέλου. Όσον αφορά τον κώδικα, προφανώς και όλα αυτά ανήκουν στο Υπουργείο, αυτό προβλέπεται για όλα τα έργα πληροφορικής.

Το κομμάτι της προβολής των αποτελεσμάτων της ανωνυμοποίησης γίνεται με εύκολο τρόπο. Θα γίνεται με αντιπαραβολή μεταξύ των δύο κειμένων, του ανωνυμοποιημένου και του μη ανωνυμοποιημένου, και θα επισημαίνεται ποιοι χαρακτηρισμοί ή κατηγορίες χαρακτηρισμών έχουν βρεθεί και ποιοι από αυτούς ανωνυμοποιήθηκαν και ποιοι όχι, έτσι ώστε να είναι πολύ εύκολο για τον τελικό χρήστη να αναγνωρίσει και να επιβεβαιώσει ή να απορρίψει σε κάποιες περιπτώσεις την ανωνυμοποίηση. Προφανώς και πάντα θα υπάρχει ο έλεγχος από τον τελικό χρήστη για επιβεβαίωση, αποδοχή ή απόρριψη της διαδικασίας, αλλά και επεμβάσεων σε αυτή.

Θα μπορεί να το κάνει ο τελικός χρήστης με πολύ εύκολο τρόπο, είτε με το να προσδιορίσει ότι μια πληροφορία δεν πρέπει να ανωνυμοποιηθεί, επομένως θα γυρίσει πίσω στην προηγούμενη τιμή της, είτε με το να επισημάνει μια πληροφορία, για την οποία έπρεπε να γίνει ανωνυμοποίηση και δεν έγινε. Και με αυτόν τον τρόπο, όσο τέτοιες επεμβάσεις θα γίνονται από τους τελικούς χρήστες στα δεδομένα, θα μπορεί να τρέξει μια καινούργια διαδικασία εκπαίδευσης στο GPU server που υπάρχει στο data center του έργου, έτσι ώστε να μάθει και να κάνει καλύτερα τη δουλειά.

Όσον αφορά τα ποσοστά που ζητήσατε, αυτή τη στιγμή επειδή τρέχουμε τις διαδικασίες, θα τα παρουσιάσουμε την Παρασκευή σε συνάντηση με τα στελέχη του Υπουργείου στον Άρειο Πάγο. Θα παρουσιάσουμε τις διαδικασίες και πιο αναλυτικά, θα «τρέξουμε» και ροή ανωνυμοποίησης είτε με βάση το test set, το οποίο δεν έχει εκτελεστεί προφανώς, έτσι ώστε να επιβεβαιώσουμε τους κανόνες και τον αλγόριθμο. Αλλά αν υπάρχει δυνατότητα και μπορεί να μας παρασχεθεί εκείνη τη στιγμή μια καινούργια δικαστική απόφαση, θα μπορέσουμε επιτόπου να τρέξουμε τη διαδικασία ανωνυμοποίησης, έτσι ώστε να τεστάρουμε και να δούμε το αποτέλεσμα αυτής σε δεδομένα που δεν έχουμε επεξεργαστεί ή δεν ανήκουν στο test set που είχε δοθεί.

I. Καδδάς (Netcompany): Αυτά θα παρουσιάσουμε την Παρασκευή. Σχετικά με τα αποτελέσματα θα αναφερθούμε την Παρασκευή. Επίσης, αναφέρθηκε κάτι σχετικά με τον ομοιογενή τρόπο ανωνυμοποίησης. Θέλω να αντιστρέψω, κατά κάποιο τρόπο, το ερώτημα: Μας δόθηκαν κάποιιοι κανόνες ανωνυμοποίησης, τους οποίους εφαρμόσαμε σε έναν μηχανισμό. Αν μας δοθούν κάποιοι άλλοι κανόνες ανωνυμοποίησης, προφανώς ο μηχανισμός είναι εκεί, μπορούμε να τον ενσωματώσουμε. Από την άλλη, όσο μπλέκουμε με υποπεριπτώσεις, αυξάνεται και η πολυπλοκότητα πολλές φορές.

Το τί ανωνυμοποιείται καλύπτεται, ανεξαρτήτως των κανόνων. Το αν ανωνυμοποιείται ή όχι, όμως, εκεί, ναι, χρειαζόμαστε ξεκάθαρους κανόνες.

I. Μελιανός (Netcompany): Και για να προσθέσω πάνω σε αυτό: Και στις δύο περιπτώσεις (ΟΣΔΔΥΠΠ και ΟΣΔΔΥΔΔ) υπάρχει ένα data set, το οποίο έχουμε δεχτεί, και πάνω στο οποίο έγινε η δουλειά. Πιστεύω ότι αν πάρουμε το data set ή πάρουμε κάποια απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, και εκείνοι πάρουν του ποινικού, πιθανόν τα αποτελέσματα να είναι διαφορετικά. Και δεν το λέω για να πω ότι δεν έχουμε κάνει σωστά τη δουλειά μας. Αντιλαμβάνεστε ότι είναι διαφορετικός ο τρόπος που συντάσσουν τα σχέδια αποφάσεων τα διοικητικά δικαστήρια σε σχέση με τα ποινικά. Οι ποινικές αποφάσεις μπορεί να έχουν τεράσια έκταση και πολλές παραμέτρους. Όσοι ασχολούνται με τα δικαστήρια, γνωρίζουν την πολυπλοκότητα που υπάρχει σε αυτές τις περιπτώσεις.

Επομένως, όντως χρησιμοποιούμε ίδια φιλοσοφία. Με τον ίδιο τρόπο προσδιορίζουμε τα αντικείμενα που πρέπει να ανωνυμοποιηθούν, αλλά προφανώς το data set που έχουμε πάρει εμείς και το data set που αφορά τη διοικητική δικαιοσύνη ή τα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια, ή το Ελεγκτικό Συνέδριο, είναι διαφορετικά για να μπορέσουμε να φτάσουμε στο αποτέλεσμα των κανόνων, στη μία περίπτωση ή στην άλλη.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε. Από την πλευρά της UniSystems θέλετε να πείτε κάτι;

N. Ασημάκης (UniSystems): Καταρχάς, ο κώδικας και το hardware ανήκουν στον κύριο του έργου, στο ΣτΕ δηλαδή. Εξάλλου αυτό περιγράφεται και στις συμβάσεις. Ως προς το ποσοστό ειπυχίας θα μας πει ο κ. Προκοπίδης. Στην ερώτηση γιατί έχουμε κάνει ανωνυμοποίηση και του αριθμού της απόφασης: αυτό μου διαφεύγει, να σας πω την αλήθεια. Ίσως είναι ένα παράδειγμα ή ίσως είναι ένα requirement που έχει δοθεί, αλλά θα το δούμε. Δεν ξέρω αν η κ. Σκούρα θέλει να πει κάτι πάνω σε αυτό.

K. Σκούρα (Συμβούλιο Επικρατείας): Και εγώ δεν θυμάμαι να έχει δοθεί οδηγία για ανωνυμοποίηση αριθμού δικαστικής απόφασης. Ενδεχομένως, το μόνο που μπορώ να σκεφτώ είναι ότι προβλέπεται η ανωνυμοποίηση των στοιχείων αναγνώρισης διοικητικής πράξης, όχι δικαστικής απόφασης ασφαλώς. Και τούτο διότι στις διοικητικές δίκες συχνά έχουμε και υπηρεσιακά ζητήματα, π.χ. πράξεις διορισμού, τα οποία είναι και αυτά στοιχεία ταυτοποίησης ορισμένου προσώπου. Μήπως ο αριθμός που είδατε στη σχετική οδηγία ήταν της διοικητικής πράξης;

Πέραν αυτού, θα ήθελα να μιλήσω πολύ σύντομα για τις οδηγίες της ανωνυμοποίησης. Εννοείται, ότι όσον αφορά τις οδηγίες αυτές ανατρέχουμε στις οδηγίες που ισχύουν εν γένει στο Δικαστήριο, που έχουν δοθεί κατά καιρούς από τους Προέδρους ή και από την Επιτροπή που ασχολείται με τα προσωπικά δεδομένα. Και θα έλεγα ότι τα όργανα αυτά είναι και οι καθ' ύλην αρμόδιοι γενικότερα να μας βοηθήσουν σε αυτό το κομμάτι. Προφανώς, κάνουμε ό,τι μπορούμε. Διαβάζουμε τη σχετική νομοθεσία μόνοι μας. Αλλά γι' αυτό υπάρχουν και οι υπεύθυνοι προσωπικών δεδομένων και βάσει του Κανονισμού, ούτως ώστε και τα συστήματα της Δικαιοσύνης να προσαρμόζονται και να ακολουθούν τις οδηγίες της νομοθεσίας.

Ασφαλώς αυτά είναι συστήματα της Δικαιοσύνης, ανήκουν στα δικαστήρια. Τα δικαστήρια είναι υπεύθυνα για την ορθή και σύννομη λειτουργία τους. Και γι' αυτό ακριβώς βρίσκονται

σε server, εν προκειμένω, του Συμβουλίου της Επικρατείας, που έχει τον πλήρη έλεγχο και την ευθύνη, βέβαια.

Ν. Ασημάκης (UniSystems): Και υπάρχει και η πρόβλεψη, κυρία Σκούρα, για test περιβάλλον στους servers του ΣτΕ. Ο κύριος Προκοπίδης δεν ξέρω αν θέλει να συμπληρώσει κάτι.

Π. Προκοπίδης (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Συμφωνώ και εγώ με αυτά που είπε ο κύριος Ασημάκης. Φυσικά θα είναι όλος ο κώδικας διαθέσιμος στο ΣτΕ και δεν ξέρω και αν θα μπορούσε να είναι και ανοιχτός κώδικας προς το ευρύτερο κοινό. Νομίζω ότι αυτό προβλέπεται από τις συμφωνίες του έργου. Μιλώ για τον κώδικα της ανωνυμοποίησης.

Τώρα, όσον αφορά την ανωνυμοποίηση αποφάσεων ή οποιασδήποτε άλλης οντότητας, κι αυτό είναι κομμάτι παραμετροποίησης. Μπορεί να επιτευχθεί ή μπορεί και όχι ανάλογα με τις παραμέτρους, με τις οποίες θα «καλέσει» ο χρήστης το σύστημα της ανωνυμοποίησης.

Β. Κατσούρος (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Στο ερώτημα σχετικά με τον αλγοριθμικό κίνδυνο και τη συμβατότητα με τον νέο Κανονισμό: Όλα τα έργα είχαν προκηρυχθεί πριν από τον Κανονισμό. Ουσιαστικά, νομίζω, ότι εξετάζοντας την επίδοση των συστημάτων και την αλγοριθμική διαφάνεια, θα μπορούσαμε να κάνουμε και την αντίστοιχη εκτίμηση κινδύνου. Και μην ξεχνάμε ότι υπάρχει ο ανθρώπινος παράγοντας που επικυρώνει το αποτέλεσμα της ανωνυμοποίησης σε όλα τα συστήματα.

Πρόεδρος: Ωραία. Αν δεν υπάρχει κάποια άλλη παρατήρηση, ολοκληρώνουμε τον κύκλο σε ό,τι αφορά την ανωνυμοποίηση αποφάσεων, με ορισμένα ανοιχτά ζητήματα για εμάς:

Το ένα είναι οι κανόνες ανωνυμοποίησης. Είναι ένα ζήτημα το οποίο δεν είναι πρωτοτυπία ελληνική. Η φιλολογία που υπάρχει για το μέχρι που πρέπει να φτάνει η ανωνυμοποίηση απασχολεί όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και πολλούς διεθνείς οργανισμούς, στους οποίους μετέχουν ευρωπαϊκές χώρες. Συναφές είναι και το ερώτημα της ανωνυμοποίησης ή όχι των ονομάτων των δικαστών.

Η απόφαση θα πρέπει να ληφθεί βέβαια καταρχήν από τις ομάδες παρακολούθησης των έργων. Εμείς είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε, άλλωστε και η σημερινή συνάντηση έγινε όχι για να ελέγξουμε ή να επιπλήξουμε, αλλά για να βοηθήσουμε. Να βοηθήσουμε και τις εταιρίες, να βοηθήσουμε και τις ομάδες έργου για να καταφέρουμε να έχουμε κάποιο αποτέλεσμα, το οποίο θα βοηθήσει στη λειτουργία των δικαστηρίων.

Το άλλο θέμα, το οποίο νομίζω ότι θα πρέπει να το δείτε οι εταιρίες- και οι τρεις όμως, όχι μόνο οι δύο που είναι σήμερα εδώ-, είναι αυτό του στοιχειώδους συντονισμού σας. Και γι' αυτό ακόμα, εμείς είμαστε στη διάθεσή σας, όσο μπορούμε να βοηθήσουμε.

Πριν περάσουμε στις άλλες εφαρμογές, δεν ξέρω αν θέλει κάποιο μέλος της Επιτροπής να πει κάτι πριν περάσουμε στις υπόλοιπες εφαρμογές.

Να δούμε τότε με τη σειρά ό,τι αφορά τις λοιπές εφαρμογές που προβλέπονται για τα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια, είχε αρχίσει ήδη ο κύριος Μελιανός να αναφέρεται στις μικροδιαφορές.

I. Μελιανός (Netcompany): Αυτό που έχει ζητηθεί είναι να μπορέσουμε να βοηθήσουμε έτσι ώστε με χρήση τεχνικών TN να προτείνονται αποφάσεις όσον αφορά τις μικροδιαφορές.

Το πρόβλημα που υπήρξε όταν ξεκινήσαμε να συζητάμε τη συγκεκριμένη υπολοποίηση, είχε να κάνει με δύο βασικούς παράγοντες. Ο πρώτος έχει να κάνει με το ότι υποσύστημα μικροδιαφορών δεν είχε προβλεφθεί στο έργο της πρώτης φάσης, οπότε δεν υπήρχε πληροφοριακό σύστημα, έτσι ώστε τα δεδομένα του να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν για την πρόταση αποφάσεων. Αυτή τη στιγμή έχουμε ξεκινήσει πάρα πολλές συζητήσεις με τα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Ταυτόχρονα έχουμε συμμετάσχει και σε κάποιες ημερίδες που έχουν γίνει με την πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, στο οποίο έχουν έρθει στελέχη λοιπών ευρωπαϊκών χωρών για να μας παρουσιάσουν τις δικές τους λύσεις για τις μικροδιαφορές. Μάλιστα, στις περισσότερες από αυτές διαπιστώσαμε απίστευτες διαφορές στον τρόπο που αντιμετωπίζει το θέμα η κάθε χώρα. Σε καμία από αυτές τις περιπτώσεις δεν χρησιμοποιήθηκε TN για να μπορέσουν να κάνουν μία πρόταση όσον αφορά το αποτέλεσμα των μικροδιαφορών.

Αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε φάση ολοκλήρωσης των function requirements των μικροδιαφορών, γιατί το Υπουργείο αντίστοιχα προσπαθεί να δει με ποιο τρόπο μπορεί να επεκτείνει τις υπηρεσίες, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί το όφελος χρήσης ενός πληροφοριακού συστήματος, το οποίο θα «κλείνει» υποθέσεις χωρίς καν να χρειάζεται προσφυγή στα δικαστήρια, κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Και όταν ολοκληρωθεί αυτός ο κύκλος, τότε θα ξεκινήσουμε όντως να συζητάμε σε λεπτομέρεια πως θα εφαρμόσουμε τους κανόνες TN στις μικροδιαφορές. Ταυτόχρονα, έχει ζητηθεί από πλευράς της Net Company και της Indigital που συμμετέχει στο κομμάτι της ανάπτυξης TN, να δούμε αν υπάρχουν έστω και σε ψηφιακή μορφή αποτελέσματα μικροδιαφορών, έτσι ώστε να μπορέσουμε από τώρα να ξεκινήσουμε μια διαδικασία εκπαίδευσης του μοντέλου και να είναι αυτό έτοιμο προς χρήση, όταν ολοκληρωθεί το αντίστοιχο υποσύστημα. Έχουμε προγραμματίσει σχετική συνάντηση την Δευτέρα.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε για την ενημέρωση. Από ό,τι αντιλαμβάνομαι, είμαστε λίγο μακριά.

I. Μελιανός (Netcompany): Μακριά δεν είμαστε. Όλα τα συστήματα για να μπορέσουν να δουλέψουν, πολύ περισσότερο η TN, χρειάζονται δεδομένα. Όταν δεν υπάρχουν δεδομένα, καταλαβαίνετε ότι είναι αδύνατο να κάνεις ο,τιδήποτε. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, όταν ξεκινήσαμε την κουβέντα και ζητήθηκε η δημιουργία ενός αντίστοιχου συστήματος με χρήση AI ώστε να προτείνει τα αποτελέσματα, ξεκινήσαμε ουσιαστικά από το μηδέν.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο και ζητήσαμε, αν υπήρχε δυνατότητα, να μας δοθούν κάποια στοιχεία για μικροδιαφορές από οποιοδήποτε δικαστικό κατάστημα, ώστε να ξεκινήσουμε παράλληλα. Καταλαβαίνετε ότι αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Αν δεν φτάσουμε στο σημείο να έχουμε δεδομένα αρκετά για να μπορέσουμε να εκπαιδύσουμε με βάση τους αλγόριθμους και να προτείνουμε το αποτέλεσμα μιας περίπτωσης μικροδιαφοράς, ώστε να γίνεται με τον πιο γρήγορο τρόπο η επίλυση τέτοιων θεμάτων, δεν θα μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε την απαίτηση, αν και πιστεύω ότι έχουμε φτάσει σε ένα πολύ ώριμο σημείο σε ότι αφορά το υποσύστημα. Τώρα το μόνο που μένει να δούμε, είναι αν θα μπορέσουμε

να βρούμε δεδομένα, έστω και σε ψηφιακή μορφή, από κάποια δικαστικά καταστήματα. Αυτό είναι το βασικό μας μέλημα τις επόμενες μέρες.

Πρόεδρος: Εντάξει. Το λόγο έχει ο κ. Ανδρουτσόπουλος.

I. Ανδρουτσόπουλος (μέλος Επιτροπής): Ευχαριστώ. Συγχωρήστε την άγνοιά μου. Δεν έχω πολύ καταλάβει το σύστημα αυτό επίλυσης μικροδιαφορών. Η είσοδος προς το σύστημα τι μορφή θα έχει περίπου; Θα είναι ένα κείμενο που θα περιγράφει τη θέση της μιας πλευράς και της άλλης και θα ζητείται ένα συμβιβασμός ή θα είναι κάτι σαν chatbot;

I. Μελιανός (Netcompany): Θα έχει την αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο μερών. Θα μπορεί να ξεκινάει το πρώτο, να πηγαίνει στο δεύτερο, το δεύτερο να αντιπροτείνει κάτι άλλο ή να φέρνει κάποια άλλα παραστατικά, αντίστοιχα, τα οποία μπορεί να αποδεικνύουν τη δική του πρόταση ικανοποίησης του αιτήματος. Δεν θα είναι chatbot ουσιαστικά. Θα είναι μια αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των δύο διαδίκων, έτσι ώστε στο τέλος ή θα καταλήξει μόνο του σε συμβιβασμό μεταξύ των δύο ή αν δεν υπάρξει θα προτείνει το σύστημα ποιος θα είναι ο τρόπος αντιμετώπισής του. Αυτό έχει ζητηθεί αρχικά και προς αυτή την κατεύθυνση προχωράμε.

I. Ανδρουτσόπουλος (μέλος Επιτροπής): Το σύστημα δηλαδή θα παρακολουθεί απλά τον διάλογο και στο τέλος θα βγάζει μια προτεινόμενη απόφαση;

I. Μελιανός (Netcompany): Όχι. Το σύστημα δεν θα ακολουθεί το διάλογο. Δεν θα παρακολουθεί το διάλογο μεταξύ των δύο. Δεν είναι chat μεταξύ δύο. Είναι μια αλληλεπίδραση, τουλάχιστον έτσι όπως ισχύει σήμερα, στο πλαίσιο της οποίας εγώ ζητάω κάτι από εσάς. Εσείς αντιπροτείνετε κάτι άλλο, γιατί φαίνεται κάποιο έγγραφο, το οποίο πιστοποιεί ότι δεν χρωστάω π.χ. 2.000 ευρώ, αλλά 1.000 ευρώ. Εγώ πηγαίνω πίσω και απαντάω όχι, γιατί αυτή η οφειλή μπορεί να είναι από κάτι άλλο. Και μόλις κλείσει αυτή η διαδικασία, στο τέλος, τότε η TN θα προτείνει, με βάση όλη την ιστορικότητα των πειστηρίων και των στοιχείων που έχουν δοθεί εκατέρωθεν, την απόφαση.

I. Καδδάς (Netcompany): Εδώ να επισημάνω την πολυπλοκότητα, δεν είναι τόσο ξεκάθαρο το σενάριο σε σχέση με την ανωνυμοποίηση. Κυρίως διότι, το γεγονός ότι ο Α έχει μια διαφωνία με τον Β και ο Α ισχυρίζεται κάποια πράγματα. Και μέσα από μια εφαρμογή, η οποία- απ' ό,τι αντιλαμβανόμαστε- δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή, επισυνάπτει πέντε έγγραφα. Για παράδειγμα, μια τραπέζικη πληρωμή, μια φωτοτυπία, ένα σκαναρισμένο έγγραφο. Το AI δεν μπαίνει στη διαδικασία να ελέγξει αν ένα σκαναρισμένο τιμολόγιο είναι αυθεντικό ή όχι. Αυτό δεν γίνεται να ελεγχθεί, όπως καταλαβαίνετε. Οπότε εδώ μας νοιάζει λίγο, εμείς θα το θεωρήσουμε de facto ότι είναι αυθεντικό.

Το σύστημα θα προσπαθήσει, να το πω πολύ χοντρικά, να κάνει μια σύνοψη τι ισχυρίζεται ο Α και τι ισχυρίζεται ο Β. Και αν μπορέσει να βρει κάτι που να είναι ξεκάθαρο, να το προτείνει και στους δύο, αλλά και σε όποιον από πίσω παρακολουθεί την περίπτωση. Και, ανάλογα με τη ροή εργασιών που θα αποφασιστεί από την εφαρμογή, να ακολουθηθεί αντίστοιχη λειτουργικότητα. Όπως καταλαβαίνετε, λείπουν και κάποια στοιχεία που έχουν να κάνουν κυρίως με το business, δεν έχουμε ξεκάθαρη εικόνα.

I. Ανδρουτσόπουλος (μέλος Επιτροπής): Το ίδιο το σύστημα δεν θα ήταν σκόπιμο να μπορεί να παρέμβει στον διάλογο; Όπως λέτε, ο Α και ο Β έχουν ένα διάλογο μεταξύ τους και όταν τελειώσει αυτός ο διάλογος, τον δίνουμε στο σύστημα, το οποίο προσπαθεί να προτείνει μια απόφαση. Αλλά δεν μπορεί και το ίδιο το σύστημα να διακριβώσει ότι κάτι λείπει;

I. Καδδάς (Netcompany): Κοιτάξτε, ίσως η λέξη διάλογος που χρησιμοποιούμε είναι λίγο καταχρηστική, υπό την έννοια ότι δεν μιλάμε για κάτι. Το σύστημα δεν θα «ταϊίζεται» δυναμικά με δεδομένα. Τι συμβαίνει μέχρι τώρα: καταθέτουν δικαιολογητικά, συμπληρώνουν κάποιο κείμενο και ένας άνθρωπος έρχεται και επεξεργάζεται αυτά τα δεδομένα. Το ίδιο θα συμβαίνει και με το δικό μας σύστημα. Επεξεργάζεται τα δεδομένα εισόδου τόσο από τον ένα διάδικο τόσο και από τον αντίδικο.

Και, στη συνέχεια, έχοντας εκπαιδευτεί κατάλληλα, θα προβαίνει σε κάποιες προτάσεις. Τώρα, η αλήθεια είναι ότι επειδή μας λείπει η εικόνα των δεδομένων, με τα οποία θα «ταΐσουμε» το σύστημα και πώς μπορούμε να τα αξιοποιήσουμε αυτά, όπως αντιλαμβάνεστε έχει μείνει λίγο πίσω και το business κομμάτι.

I. Ανδρουτσόπουλος (μέλος Επιτροπής): Ευχαριστώ. Αν μου επιτρέπετε, είχα και ένα σχόλιο που είναι συναφές. Επειδή και προηγουμένως συζητούσαμε αν το λογισμικό θα είναι ανοιχτού κώδικα, αν θα έχει το δημόσιο δικαίωμα χρήσης του.

Απλά να σας θυμήσω, για όσους δεν το γνωρίζετε και ήδη, ότι πολύ συχνά τα δεδομένα είναι πλέον πιο πολύτιμα και αντέχουν πιο πολύ στον χρόνο από τα ίδια τα συστήματα. Σε πολλούς τομείς της τεχνητής νοημοσύνης, ας πούμε στη μηχανική μετάφραση, χρησιμοποιούμε ακόμα σύνολα δεδομένων που φτιάχτηκαν δεκαετίες πριν. Έχουν αλλάξει τελείως τα συστήματα και οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούμε, αλλά εξακολουθούμε να χρησιμοποιούμε τα ίδια σύνολα δεδομένων.

Οπότε, αν κάπως μπορεί να εξασφαλιστεί ότι τα δεδομένα που παράγονται, ιδιαίτερα τα επισημειωμένα δεδομένα, κάπου θα αποθηκεύονται και θα έχει δικαίωμα χρήσης αυτών το δημόσιο, αυτό θα είναι εξαιρετικά πολύτιμο. Για παράδειγμα, στην προηγούμενη ενότητα, και οι δύο εταιρίες, από ό,τι κατάλαβα, έφτιαξαν, ευθυγραμμίζοντας ανωνυμοποιημένα και μη δεδομένα, ένα σύνολο δεδομένων με τις σωστές απαντήσεις. Εφόσον και όταν δουλεύει το σύστημα, αργότερα οι άνθρωποι θα διορθώνουν και θα ελέγχουν, θα διορθώνουν τα λάθη του, θα φτιάχνουν διαρκώς νέα τέτοια σύνολα.

Και μάλιστα, νομίζω ότι θα ήταν σκόπιμο και χρήσιμο αν αυτά τα δεδομένα μπορούσαν να είναι ελεύθερα στη συνέχεια, ώστε να μπορούν να έρχονται στο μέλλον και μετά από χρόνια και άλλοι, και να λένε ότι, ξέρεις, πάνω στα ανοιχτά δεδομένα που έχεις, εγώ, ξέρεις, έφτιαξα ένα ακόμα καλύτερο σύστημα. Ακόμα και ένα πανεπιστήμιο μπορεί, σε 5-10 χρόνια, να φτιάξει κάτι ακόμα καλύτερο και να το διαθέσει, ίσως. Τα δεδομένα αυτά τα επισημειωμένα, ιδιαίτερα, είναι πολύτιμα. Και καλό θα ήταν να είναι σίγουρα διαθέσιμα στο Δημόσιο, ίσως και ελεύθερα διαθέσιμα. Θα μπορούσε ακόμα το Δημόσιο, ίσως μετά από 5-10 χρόνια, αντί να προκηρύσσει «παραδοσιακά» έργα, να προκηρύσσει περιοδικά ανά ορισμένα χρόνια διαγωνισμούς για τη βελτίωση των συστημάτων που ήδη έχει, προσφέροντας αμοιβή σε όποιον το επιτύχει. Κάτι σαν Kaggle competitions, όσοι ξέρετε. Ανοίγουμε ένα σύνολο δεδομένων και όποιος θέλει ας έρθει και όποιος καταφέρει το καλύτερο, θα πάρει πιο πολλά χρήματα.

N. Ασημάκης (Unisystems): Κύριε Ανδρουτσόπουλε, στο ΟΣΔΔΥΔΔ, όλα ανήκουν στο Δημόσιο, οπότε είναι στην ευχέρειά του να κάνει ό,τι θέλει.

I. Ανδρουτσόπουλος (μέλος Επιτροπής): Ωραία, το Δημόσιο θα μπορούσε αντί να προκηρύσσει τα «παραδοσιακά» έργα να λέει, να τα δεδομένα, να οι επιθυμητές απαντήσεις, έχω κρατήσει κρυφά κάποια δεδομένα αξιολόγησης, έχετε 6 μήνες, έχετε 1 χρόνο, όποιος καταφέρει το καλύτερο, είτε είναι εταιρία, είτε είναι μαθητής λυκείου κ.ο.κ., θα πάρετε πιο πολλά λεφτά. Θα δούλευε πολύ πιο γρήγορα νομίζω αυτό το πράγμα, και ίσως και καλύτερα.

B. Κατσούρος (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Συμφωνώ. Υπάρχει πλέον στη διαγωνιστική διαδικασία του 4412 το pre-commercial procurement και έχει την έννοια του διαγωνισμού, στο πλαίσιο του οποίου, όταν δεν ξέρεις ένα σύστημα το περιγράφεις λίγο έτσι αδρά. Μέσω αυτού, το Ελληνικό Δημόσιο γίνεται πιο έξυπνος αγοραστής, γιατί- όπως ξέρουμε- τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης ή πληροφορικής γενικότερα, δεν είναι από τα κλασικά έργα. Επομένως, αυτό είναι κάτι που υπάρχει στη διαδικασία, ωστόσο δεν έχει φτάσει στο σημείο να γίνει πράξη και οι εταιρίες του Δημοσίου, όπως είναι η ΚΤΠ ΑΕ, να μπορέσουν να υποστηρίξουν όλη αυτή τη διαδικασία.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε, τα κρατάμε αυτά και τα σημειώνουμε. Αν ολοκληρώσαμε τη συζήτηση για το ζήτημα των μικροδιαφορών, να περάσουμε σε ένα τμήμα του έργου ΟΣΔΔΥΔΔ που αφορά τη σύνταξη περιλήψεων αποφάσεων και τη δημιουργία λέξεων κλειδιών.

N. Ασημάκης (UniSystems): Κύριε Πρόεδρε, έτσι όπως το λέτε, μπορώ μόνο να το συσχετίσω με το υποσύστημα της νομολογίας. Γιατί δεν μου θυμίζει κάτι άλλο, έτσι όπως το αναφέρετε.

Πρόεδρος: Υπάρχει στο υποσύστημα αυτό ως αντικείμενο η σύνταξη περιλήψεων αποφάσεων ή όχι, ως μέρος του έργου;

N. Ασημάκης (UniSystems): Δεν μου θυμίζει κάτι. Ας με συμπληρώσουν και οι υπόλοιποι του έργου αν κάνω λάθος. Αυτό που σίγουρα μου θυμίζει είναι για τις λέξεις κλειδιά. Ναι, αυτό σίγουρα υπάρχει μέσα στο έργο.

Π. Προκοπίδης (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Ζήτημα εξαγωγής περιλήψεων δεν υπάρχει. Υπάρχει μια απαίτηση για καλύτερες λειτουργικότητες αναζήτησης και κατηγοριοποίησης της νομολογίας.

Πρόεδρος: Για αυτό έχετε να μας πείτε κάτι; Έχει γίνει κάποια προεργασία ή πού βρισκόμαστε;

Π. Προκοπίδης (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Έχουν γίνει εργασίες στο Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά. Έχουμε πάρει τα δεδομένα, έχουμε πάρει αρκετά δεδομένα από την προηγούμενη νομολογία και έχουν ξεκινήσει εργασίες για τη μεταφορά σε ένα καινούριο υποσύστημα ευρετηρίασης και αναζήτησης, το οποίο θα υποστηρίζει όλα αυτά. Δηλαδή, θα κάνει ταχύτερη αναζήτηση. Θα κάνει πιο έξυπνη αναζήτηση με βάση πλήθος τελεστών που θα είναι διαθέσιμοι για τους χρήστες.

Θα γίνεται καλύτερη ευρετηρίαση του νομολογιακού υλικού. Θα προσπαθούμε να εξάγουμε λέξεις κλειδιά από τα κείμενα αυτά, ώστε να τα δεικτοδοτούμε καλύτερα. Επίσης, θα προσπαθούμε να εξάγουμε αποφάσεις, οι οποίες αναφέρονται μέσα σε μία άλλη απόφαση και με αυτόν τον τρόπο να συνδέουμε τις αποφάσεις μεταξύ τους.

Τέλος, προσπαθούμε να κατηγοριοποιούμε τις αποφάσεις σε σχέση με τα θεματικά ευρετήρια που είναι διαθέσιμα στο ΣτΕ, αλλά και τμήματα των αποφάσεων. Όστε όταν αναζητά ένας χρήστης κάτι, να του επιστρέφει το σύστημα συγκεκριμένα τμήματα ενός κειμένου.

Δ. Τσακανίκας (Ελεγκτικό Συνέδριο): Στο ΟΠΣ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προβλέπεται η εγκατάσταση κάποιων εργαλείων μαζικής ανάλυσης δεδομένων, τα οποία θα είναι χρήσιμα (α) για την υποστήριξη ελέγχων στις πληρωμές σταθερών δαπανών που διεξάγονται αυτοματοποιημένα μέσω συστημάτων πληροφορικής των ελεγχόμενων φορέων ή για την επιλογή δικαιούχων πληρωμής με συγκεκριμένο προφίλ με σκοπό την επαλήθευση της νομιμότητας και του ύψους των αμοιβών που λαμβάνουν, (β) για όσους από τους ελεγκτές μας ασκούν έλεγχο δημοσίων διαχειρίσεων υλικού και χρηματικού, οι οποίοι θα μπορούν, μέσα από ένα μεγάλο αριθμό οικονομικών δεδομένων, δοσοληψιών και οικονομικών πράξεων που καταγράφονται στο πληροφοριακό σύστημα του ελεγχόμενου φορέα, να μπορούν, από την ανάλυση και επεξεργασία που θα μας δίνουν αυτά τα εργαλεία, να εντοπίζουν κάποιες πιθανές, θα έλεγε κανείς, παρατυπίες ή παρανομίες στην καταβολή δαπανών ή στην είσπραξη εσόδων του ελεγχόμενου φορέα, με στόχο οι ελεγκτές να μπορούν να εξάγουν με μεγαλύτερη ασφάλεια ελεγκτικά συμπεράσματα για την ύπαρξη κινδύνων πιθανής κακοδιαχείρισης ή παρατυπίας ή ανεπάρκειας στην εν γένει λειτουργία των συστημάτων οικονομικής διαχείρισης των ελεγχόμενων φορέων και να διενεργούν τις κατάλληλες ελεγκτικές διαδικασίες για την επαλήθευση της εκτίμησης των κινδύνων αυτών.

Αυτά τα εργαλεία ουσιαστικά δεν είναι ένα νευρωνικό δίκτυο, είναι κατά κάποιο τρόπο κάποια δοκιμασμένα θα έλεγε κανείς, εργαλεία, που χρησιμοποιούνται από ελεγκτικές εταιρίες του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου, όταν κάνουν κάποιον χρηματοοικονομικό έλεγχο σε οντότητες και σε εταιρίες, να εντοπίζουν γρήγορα και σε ένα βαθμό αξιόπιστα κινδύνους στην οικονομική τους λειτουργία που αντιβαίνουν στις αρχές της νόμιμης και χρηστής διαχείρισης. Σε ό,τι αφορά τώρα το κομμάτι της διαχείρισης των δικογράφων, μάλλον των υποθέσεων που δημιουργούνται μέσα στη βάση, μέσω της ηλεκτρονικής κατάθεσης των δικογράφων, έχει προβλεφθεί και είναι προς υλοποίηση μία εφαρμογή, περισσότερο ως δέντρο απόφασης είναι και όχι ως νευρωνικό δίκτυο, μέσω της οποίας από την επεξεργασία κάποιων κατάλληλων ποιοτικών δεδομένων, που συμπληρώνει κατά τη διαδικασία της ηλεκτρονικής κατάθεσης ο πληρεξούσιος δικηγόρος του διαδίκου, να υπάρχει ο εντοπισμός της κατηγορίας της υπόθεσης, μέσω των κρίσιμων νομικών διατάξεων που τον υποχρεώνουμε να κάνει σε περίληψη στο σύστημα, και μέσω αυτών των ποιοτικών δεδομένων θα γίνεται κατάλληλη επεξεργασία και μέσω της κατάλληλης επεξεργασίας θα γίνεται μία ταυτοποίηση της υπόθεσης.

Και μέσω επεξεργασίας άλλων δεδομένων θα μπορεί ουσιαστικά αυτή η υπόθεση να συγκεντρώνεται μαζί με άλλες υποθέσεις που έχουν κάποια ομοιότητα και να δρομολογούνται μέσα από μία πρόταση που θα δίνεται από το σύστημα στον γραμματέα και εν τέλει στον πρόεδρο του δικαστικού σχηματισμού για το πώς θα πρέπει να τις διαχειριστεί είτε με την εισαγωγή τους σε μία διαδικασία ταχείας εκδίκασης με τους τρόπους

που προβλέπει η δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου είτε ενδεχομένως με την προώθηση κάποιων από αυτές απ' αυτές ενδεικτικά, ως υποθέσεις μείζονος σπουδαιότητας στην Ολομέλεια για να κρίνει το νομικό ζήτημα, είτε να τις δρομολογήσει για συζήτηση σε τακτική διαδικασία στο ακροατήριο.

Αυτό βέβαια, όπως είπε προηγουμένως και ο κ. Μελιανός, απαιτεί καταρχήν την ύπαρξη ενός μεγάλου πλήθους δεδομένων, η οποία αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει στο ΟΠΣ του ΕΛΣΥΝ, διότι η ηλεκτρονική κατάθεση ήταν μέχρι τον Αύγουστο του 2023 σε εμάς προαιρετική και το υπάρχον σύστημα δεν περιλαμβάνει πεδία καταχώρησης από τον καταθέτη ή το γραμματέα των αναγκαίων πληροφοριών και δεδομένων της υπόθεσης που εισάγεται με το κατατεθέν ένδικο βοήθημα ή μέσο, προκειμένου να αξιοποιηθούν και να επεξεργαστούν από το νέο σύστημα για τη κατηγοριοποίηση και διαχείριση των δικαστικών υποθέσεων. Ήδη έχει ξεκινήσει από το τρέχον δικαστικό έτος, δηλαδή από τον Σεπτέμβριο του 2023, να είναι υποχρεωτική και γίνεται μία προσπάθεια κατά κάποιον τρόπο ψηφιοποίησης των υποθέσεων που έχουν έγχαρτη μορφή, ώστε να μπουν στο σύστημα και να αποτελέσουν δεδομένα, προκειμένου το σύστημα να είναι σε θέση να εκπαιδευτεί μέσω της κατάλληλης επεξεργασίας αυτών των δεδομένων, να αυξηθεί δηλαδή ο όγκος των δεδομένων και άρα να γίνει πιο γρήγορη η εκπαίδευση του συστήματος αυτού σε ό,τι αφορά την την κατηγοριοποίηση και τη δρομολόγηση των υποθέσεων αυτών στην κατάλληλη διαδικασία.

Επίσης, κάτι το οποίο ούτως ή άλλως το ξέρετε από την άλλη επιτροπή για τα στατιστικά που θα δίνουν τα δικαστήρια στο σύστημα του Υπουργείου JustStats, θα εγκατασταθεί και θα λειτουργήσει ένα σύστημα BI (BusinessIntelligence), για την παραγωγή on demand θα έλεγε κανείς, στατιστικών και πάλι μέσω δεδομένων, για την παραγωγή όχι μόνο συγκεκριμένων στατιστικών αλλά και οποιωνδήποτε παραμέτρων επιλέξει ο χρήστης για την ανάπτυξη και παρουσίασή τους. Είτε σε απλή αριθμητική καταγραφή των στατιστικών που παράγει το Δικαστήριο σε ό,τι αφορά τις αποφάσεις που δημοσιεύει, τις πράξεις, τις εκκρεμότητες που έχει τόσο συνολικά ως δικαστήριο όσο και ανα δικαστικό σχηματισμό, ανά έτος, συγκεκριμένη περίοδο ή και ανα κατηγορία υποθέσεων για μία περίοδο αναφοράς που θα επιλέγεται από τον χρήστη.

Το έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2025. Ναι, το 2025 με κάποια παράταση που έχει ζητηθεί από την εταιρία, εκεί γύρω τέτοια εποχή, δηλαδή Μάιο του 2025.

Πρόεδρος: Νομίζω ότι καλύψαμε το αντικείμενο της σημερινής συνάντησης. Ένα πρώτο δικό μου συμπέρασμα είναι ότι αυτό που έχει μεγάλη σημασία είναι να μπορέσουν να ολοκληρωθούν άρτια τα συστήματα ανωνυμοποίησης των δικαστικών αποφάσεων. Δεν ξέρω σε τι επίπεδο ωριμότητας είναι η προετοιμασία αυτού του τμήματος του έργου σε ό,τι αφορά το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ένα έργο που προβλέπεται να παραδοθεί νωρίτερα συνολικά από τα υπόλοιπα έργα.

Δ. Τσακανίκας (Ελεγκτικό Συνέδριο): Σε ό,τι αφορά το Ελεγκτικό Συνέδριο, αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε σε μια φάση που μας δείχνουν τα πρώτα δοκιμαστικά διαφόρων εφαρμογών. Σε ό,τι αφορά την εφαρμογή ανωνυμοποίησης των αποφάσεων, προσεχώς θα μας επιδειχθεί το πρώτο demo της εφαρμογής ανωνυμοποίησης, ώστε να δούμε τις βασικές παραμέτρους. Αυτά που σας είχα πει και εγώ σε ό,τι αφορά το κομμάτι της ανωνυμοποίησης των

αποφάσεων, λίγο πολύ τα είχαμε προδιαγράψει στη μελέτη Ανάλυσης Απαιτήσεων του έργου.

Και είναι, όπως είχα πει και προηγουμένως, παρόμοιες οι τεχνικές και τα πρωτόκολλα που παρουσιάστηκαν και από τις δύο άλλες εταιρίες για το ΟΣΔΔΥΠΠ και για το ΟΣΔΔΥΔΔ. Όμως στην πράξη δεν το έχουμε δει ακόμα. Σε ό,τι αφορά τις άλλες εφαρμογές, αυτή τη στιγμή βρισκόμαστε ακόμη στο τελικό στάδιο της ανάπτυξης. Ωστόσο διατηρώ επιφυλάξεις ως προς την αποτελεσματικότητά τους δοθέντος ότι θα απαιτηθεί χρόνος για να αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους καθώς πρέπει να τροφοδοτηθεί το σύστημα με αρκετά δεδομένα, ώστε να αρχίσει να εκπαιδεύεται, αυτό που σας εξήγησα προηγουμένως, το σύστημα της κατηγοριοποίησης και πρότασης, δρομολόγησης και διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων για κάθε δικαστικό σχηματισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σε ό,τι αφορά τα εργαλεία AuditDataAnalytics, δηλαδή εντοπισμού και ανάλυσης δεδομένων που αφορούν στην υποβολή του έργου των ελεγκτών, ούτως ή άλλως θα εντάξουμε κάποια λογισμικά πακέτα στο σύστημα, μέσα στις εφαρμογές, στη νέα εφαρμογή διαχείρισης και ελέγχων, κυρίως στο σκέλος των χρηματοοικονομικών ελέγχων των φορέων που ελέγχουμε, κάποια πακέτα που ήδη, όπως σας είπα, χρησιμοποιούνται και από ιδιωτικές ελεγκτικές εταιρίες, πλην παραμετροποιημένα για τις ανάγκες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τα οποία βέβαια θα μπου, κατά κάποιον τρόπο, ως ένα πρόσθετο στοιχείο του όλου υποσυστήματος διαχείρισης και εκτέλεσης των ελέγχων.

Πρόεδρος: Ευχαριστούμε, κύριε Τσακανίκα. Πριν να δώσω τον λόγο στον κύριο Ηλία Λυμπερόπουλο, που τον έχει ζητήσει, εγώ θα ήθελα να απευθύνω ένα ερώτημα στις δύο εταιρίες που εκπροσωπούνται στη σημερινή συζήτηση, το οποίο μπορείτε και να το απαντήσετε τώρα ή μπορείτε να το απαιτήσετε και σε μεταγενέστερο χρόνο, σε ποιον τομέα νομίζετε ότι θα μπορούσαμε εμείς ως Επιτροπή να βοηθήσουμε την προσπάθειά σας, ώστε η ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων να αποτελέσει ένα επιτυχημένο εγχείρημα. Δηλαδή, στο τέλος, είναι αναγκαίο να έχουμε εφαρμογές ανωνυμοποίησης των δικαστικών αποφάσεων. Και αυτό το θεωρούμε πολύ σημαντικό και για αυτό θέλω να σας ρωτήσω, με βάση τη δουλειά που έχετε κάνει μέχρι τώρα ή και έτσι όπως βλέπετε να εξελίσσεται, με ποιον τρόπο θα μπορούσαμε να σας βοηθήσουμε για να έχουμε ένα επιτυχές αποτέλεσμα.

Ν. Ασημάκης (UniSystems): Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, πριν απαντήσω στο ερώτημά σας, θέλω να πω κάτι όσον αφορά την περίληψη που είπατε. Επειδή θυμήθηκα κάτι και επικοινωνήσα με την κυρία Παπανικολάου, που είναι η εισηγήτρια, γιατί θυμόμουν ότι είχε ασχοληθεί αυτή με αυτό το κομμάτι. Δεν ξέρω αν η κυρία Σκούρα ήταν σε αυτό το κομμάτι, γι' αυτό και δεν την αναφέρω. Έχουμε μία λογική να φτιάξουμε ίσως ένα πρότυπο απόφασης, αν αυτό έχετε στο μυαλό σας. Δηλαδή, να έχουμε ένα σημείο, μια περιοχή ας πούμε, όπου θα μπορεί ο δικαστής να γράφει κάποια σκέψεις του σε οντότητες. Δηλαδή, να είναι ένα πρώτο κομμάτι που θα λέγεται, π.χ. μείζων σκέψη. Να είναι ένα άλλο κομμάτι που θα λέγεται ιστορικό κ.ο.κ.

Πρόεδρος: Είναι κάτι διαφορετικό.

Ασημάκης (UniSystems): Όσον αφορά την ερώτησή σας, βεβαίως θα το σκεφτούμε καλύτερα. Μία πρώτη σκέψη, μόνο μπορώ εγώ να πω που μου έρχεται τώρα γρήγορα στο μυαλό, είναι να υπάρχει ένας συντονισμός πρακτικός ενδεχομένως από τη μεριά σας.

Δηλαδή να γίνεται π.χ. μία φορά το μήνα μία συνάντηση των αναδόχων μαζί με ένα μέλος της ομάδας σας, που θα συζητούνται θέματα κοινών τόπων και συνεργειών επάνω στην ανωνυμοποίηση.

I. Μελιανός (Netcompany): Θα συμφωνήσω. Σε αυτό που προτείνει, αυτό που έχω να πω με βάση την εμπειρία μου, καθώς υπάρχουν αρκετά πιο πολύπλοκες διαδικασίες στα ποινικά δικαστήρια σε σχέση με τα υπόλοιπα, η ανομοιογένεια όσον αφορά στον τρόπο σύνταξης των δικαστικών αποφάσεων στις ποινικές υποθέσεις είναι τεράστια. Το testing, δυστυχώς, στο να χρησιμοποιηθεί ένα πρότυπο απόφασης για το σύνολο των δικαστηρίων είναι αδύνατο. Αυτό μας έχει προβληματίσει έτσι κι αλλιώς. Έχει τεθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στις αντίστοιχες ομάδες.

Το ότι υπάρχει το «αυτοδιοίκητο» σε επίπεδο δικαστηρίου δίνει τη δυνατότητα στους δικαστές να ορίζουν τον τρόπο, με τον οποίο γίνονται κάποιες διαδικασίες. Αυτό δεν μας επιτρέπει να επιτύχουμε μια ομογενοποίηση, ακόμη και σε επίπεδο πιστοποιητικών. Ακόμη και ένα πιστοποιητικό μπορεί να διαφέρει από κατάσταση σε κατάσταση με βάση την απόφαση που θα πάρει η διοίκηση κάθε δικαστηρίου. Αυτό μας έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα.

Γι' αυτό κατά τη δεύτερη φάση του έργου, στην οποία τρέχουμε τώρα και τις ψηφιακές υπηρεσίες, δηλαδή τις υπηρεσίες προς τους πολίτες ή τους δικηγόρους ψηφιακά, αυτόματα, θα πρέπει αναγκαστικά όλοι να συνδράμουν, ώστε να βρεθεί ένας κοινός τόπος και ένας κοινός μορφότυπος, έτσι ώστε τα δεδομένα να «φεύγουν» με τον ίδιο τρόπο, ανεξαρτήτως πηγής, δηλαδή δικαστηρίου. Επομένως, όλη αυτή η απαίτηση του να δίνουμε ψηφιακά πιστοποιητικά ή να δίνουμε ψηφιακά προς τους πολίτες ή τους δικηγόρους κ.λπ. δεδομένα ψηφιακά μέσα από ένα ενιαίο πληροφοριακό σύστημα, βοηθά στην ομογενοποίηση.

Αλλά σε αυτό δεν ξέρω αν εσείς μπορείτε να βοηθήσετε. Είναι πάρα πάρα πολύ σημαντικό έτσι ώστε ακόμη και σε επίπεδο διαδικασιών τα δικαστήρια να φτάσουν στο σημείο να έχουν κοινές διαδικασίες, κοινές ροές, και να μην παρεκκλίνουν με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες τους, αλλά να ακολουθούν τον ίδιο δρόμο ώστε να βοηθήσουν το σύστημα συνολικά να ανταποκρίνεται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιπτώσεις.

N. Ασημάκης (UniSystems): Ναι, είναι απολύτως κατανοητό. Και νομίζω ότι θα ήταν πολύ καλό οι ομάδες έργου των φορέων πλέον να είναι στο κοινό τραπέζι για να είναι κοινοί και οι κανόνες της ανωνυμοποίησης, έστω και στα γενικά.

I. Μελιανός (Netcompany): Ναι.

H. Λυμπερόπουλος (μέλος Επιτροπής): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Είναι πολύ θετικό ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπαίνει στον χώρο της Δικαιοσύνης και γίνεται μια αρχή με αυτές τις λειτουργίες, οι οποίες είναι προς υλοποίηση και σύντομα σε παραγωγική διαδικασία. Ωστόσο, θα ήθελα να μεταφέρω μια εικόνα που έχω από συζητήσεις που κάνουμε με τους δικαστές στο Πρωτοδικείο Αθηνών, σχετικά με το τι θα τους διευκόλυne πραγματικά και το τι θα επιτάχυνε σε σημαντικό βαθμό τη Δικαιοσύνη.

Αυτό που χρειάζονται οι δικαστές είναι να γράφουν γρήγορα τις αποφάσεις. Και στα πλαίσια αυτά, ένα πρώτο πράγμα που ζητούν και που δεν είναι ακόμα έτοιμο, δεν υπάρχει σαν λειτουργία, είναι να μπορούν να βρίσκουν γρήγορα σχετικές δικαστικές αποφάσεις, ώστε να

τους βοηθήσει αυτή η πληροφορία να συντάξουν ανάλογες αποφάσεις για παρεμφερείς περιπτώσεις. Αυτό θα μπορούσε να πάει σε ένα πολύ πιο προχωρημένο επίπεδο τεχνητής νοημοσύνης, γιατί εφόσον όλα αυτά τα έγγραφα, τα δικαστικά έγγραφα, κάποια στιγμή ψηφιοποιηθούν και υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή, μπορούν να καταχωρηθούν σε μια τεράστια βάση δεδομένων, μια βάση δεδομένων διανυσμάτων, η οποία δεν θα έχει μόνο το text αυτής της πληροφορίας αλλά και τη νοηματική απεικόνισή της. Έτσι, θα μπορούσαν πλέον τα ερωτήματα που απευθύνει στο δικαστήριο ο κάθε διαφερόμενος να έχουν τη μορφή φυσικής γλώσσας, σαν να βρίσκεται σε διάλογο με έναν έμπειρο νομικό αναλυτή και το σύστημα να του επιστρέφει απόψεις, γνώμες, προτάσεις με έναν τρόπο πολύ πιο έξυπνο και πολύ πιο παραγωγικό από τον υπάρχοντα τρόπο, δηλ. να φέρνει το σύστημα κάποια σχετικά έγγραφα και μέσα από αυτά να ψάχνει να βρίσκει ο δικαστής κάτι σχετικό.

Αυτό ως τεχνολογία ονομάζεται «Retrieval Augmented Generation» και είναι κάτι που βρίσκεται ήδη σε παραγωγή και πλέον όλες οι εταιρίες που αναπτύσσουν να χρησιμοποιήσουν τεχνητή νοημοσύνη, αυτή τη λογική ακολουθούν. Δηλαδή βάσεις δεδομένων τεράστιες που μπορεί να αποθηκεύουν κείμενα, φωτογραφίες, ήχο κ.λπ. Οπότε πλέον σε αυτό το σύστημα θα μπορούσε κανείς να βρίσκει τα πάντα σχετικά με μια υπόθεση που τον ενδιαφέρει.

Είναι πλέον εφικτό να ενοποιηθούν αυτά και γρήγορα και αποτελεσματικά. Το μόνο που χρειάζεται είναι δεδομένα και από εκεί κι έπειτα είναι δουλειά του συστήματος να επιστρέψει στον ενδιαφερόμενο το κατάλληλο υλικό και πάνω σε αυτό το υλικό να υποβάλλει ερωτήσεις ο ενδιαφερόμενος, χρησιμοποιώντας πια μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης, τα οποία θα μπορούν να κάνουν επεξεργασία της πληροφορίας ώστε να του δώσουν την καταλληλότερη απάντηση. Οπότε θεωρώ ότι ένα επόμενο στάδιο σε συστήματα τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να είναι ένα τέτοιο υπερσύστημα, μια τέτοια υπερβάση δεδομένων η οποία θα έχει τις δυνατότητες που ανέφερα.

Σχετικά με την ανωνυμοποίηση, και από τη δική μου εμπειρία από το σύστημα που έχω αναπτύξει, θα ήθελα να συμφωνήσω με τους συνομιλητές και τον κύριο Μελιανό που το ανέφερε στο τέλος, ότι υπάρχει ανομοιογένεια στις δικαστικές αποφάσεις ακόμα και στο ίδιο δικαστήριο, στο ίδιο Πρωτοδικείο. Οι δικαστές πολλές φορές ακολουθούν ένα πρότυπο αλλά υπάρχουν και εξαιρέσεις και αποκλίσεις. Και επειδή μέσα στις δικαστικές αποφάσεις υπάρχουν και ονόματα που πρέπει να παραμένουν, όπως οι αναφορές για παράδειγμα στη βιβλιογραφία.

Είναι λίγο δύσκολο να βρει κανείς εκείνα τα κομμάτια της απόφασης που πρέπει να ακολουθεί σε ένα διαφορετικό μοτίβο στην ανωνυμοποίηση. Οπότε σίγουρα ο τρόπος συγγραφής πρέπει να ομογενοποιηθεί. Αυτό θα βοηθήσει σε πάρα πολλά πράγματα. Θα μπορέσει να αυτοματοποιήσει πολλές διαδικασίες στη συνέχεια. Και σίγουρα αυτή η παρατήρηση είναι πολύ κομβική για την επιτυχία και της ανωνυμοποίησης, αλλά και τη δυνατότητα χρήσης των δικαστικών αποφάσεων και σε άλλες διεργασίες.

Β. Κατσούρος (Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά): Θα ήθελα να κάνω δύο επισημάνσεις. Μία είναι πάνω στα ερωτήματα και μία είναι στα όσα πολύ ενδιαφέροντα ειπώθηκαν από τον κύριο Λυμπερόπουλο. Θεωρώ ότι πρέπει δούμε τι «βγάζουν» τα συστήματα στην ανωνυμοποίηση, άρα να είναι συμβατά στον τρόπο της ανωνυμοποίησης. Αν δεν το καταφέρουμε αυτό, θα πρέπει και τα 3 συστήματα, αφού ανωνυμοποιούμε, να φτιάξουμε έναν μηχανισμό, να

φτιάχνουμε ξανά τις αποφάσεις με ψευδή ονόματα, ώστε να έχουμε, εφόσον δεν μπορούμε να δώσουμε τις πραγματικές αποφάσεις, να έχουμε ψευδοανωνυμοποιημένες αποφάσεις για να μπορέσουμε να κάνουμε ένα benchmark.

Αυτό που είπε ο κύριος Ανδρουτσόπουλος είναι πάρα πολύ σημαντικό, δηλ. τα συστήματα να τα μετράμε και να ξέρουμε κάθε φορά που είμαστε.

Είπε ο κύριος Μελιανός ότι ένα βασικό μας πρόβλημα θα είναι, όταν ξεκινήσουν τα συστήματα, θα είναι στο 100%, γιατί στην παραγωγική λειτουργία ο άνθρωπος θα μπει στο loop. Ωστόσο, αν ένα σύστημα είναι στο 96%, η επίδοση μπορεί να αρχίσει σταδιακά να πέφτει.

Άρα, αυτά τα πράγματα δεν πρέπει να τα αφήσουμε, πρέπει να τα φροντίσουμε. Επειδή θα έχουμε πολλά δεδομένα που θα μπαίνουν στο σύστημα και, όπως είπε ο κύριος Ανδρουτσόπουλος, θα έχουμε δεδομένα πραγματικής ανωνυμοποίησης. Επομένως, θα είναι πλήρως ηλεκτρονικά τα συστήματα και θα (πρέπει να) ξέρουμε ποια είναι η απόφαση, ποια είναι η ανωνυμοποιημένη.

Αυτό είναι πλούτος δεδομένων που πρέπει να αξιοποιηθεί. Άρα πρέπει, σε ένα επόμενο στάδιο, να υπάρχει μια υποδομή σε όλα τα συστήματα, ώστε να τα μαζεύουμε, και δεν είναι ανέφικτο όντως να έχουμε ένα σύστημα ανωνυμοποίησης.

Σε αυτό που είπε ο κύριος Λυμπερόπουλος, πολύ ενδιαφέροντα είναι όλα αυτά. Σωστό είναι, μπορεί να γίνουν αυτά. Εμείς σαν ερευνητικό κέντρο πρόσφατα εκπαιδεύσαμε ένα μεγάλο γλωσσικό μοντέλο που το ονομάσαμε Meltemi. Είναι διαθέσιμο και στις εταιρίες να κάνουν αυτό που είπε, το λεγόμενο RAG (Retrieval Augmented Generation).

Ωστόσο, το πόσο παραγωγικά, πόσο καλά είναι τα συστήματα, πρέπει να το δούμε στην πράξη. Είναι μια καινούρια περιοχή, την οποία ξεκινάμε και ανιχνεύουμε. Είναι γεγονός, πάντως, ότι είναι εφικτός ένας «βοηθός», δηλ. εργαλείο βοηθητικό, το οποίο παράγει επιχειρήματα ή αντίστοιχες αποφάσεις ή σκέψεις, οι οποίες θα έρχονται από το παρελθόν. Ωστόσο, πρέπει να το δούμε σε επόμενη φάση.

Πρόεδρος: Κλείνοντας, το είπα ήδη με άλλες λέξεις, θα το πω πάλι τώρα: Θα ήθελα να αποτελέσει για όλους μας, για τις εταιρίες, για τις ομάδες έργου και για εμάς ως Επιτροπή, ζήτημα τιμής να καταφέρουμε, τουλάχιστον, να έχουμε εφαρμογές ανωνυμοποίησης των δικαστικών αποφάσεων που να λειτουργούν, όσο γίνεται πιο ικανοποιητικά. Ασφαλώς να έχουμε τη δυνατότητα της ανθρώπινης παρέμβασης, αλλά το βασικό είναι ο αυτοματοποιημένος τρόπος ανωνυμοποίησης να είναι όσο δυνατό πιο αποτελεσματικός. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κ. Κουσούλης

Θ. Σπανού